

Programmabegroting 2019

Vastgesteld door het algemeen bestuur op 5 juli 2018

Inhoud

Inhoud.....	1
I ALGEMENE DOELSTELLINGEN EN ONTWIKKELINGEN	3
1. Inleiding	3
2. Visie, missie en kernwaarden	3
3. Bestuur	4
4. Planvorming	5
5. Ontwikkelingen	6
6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2019	9
II KRITISCHE PRESTATIE-INDICATOREN.....	10
1. Algemene kentallen	10
2. Vergunningen en meldingen.....	11
3. Toezicht en handhaving	12
III FINANCIEN	15
1. Algemeen	15
2. Baten	16
3. Lasten.....	18
4. Reserves	19
IV VERPLICHTE PARAGRAFEN	20
1. Inleiding	20
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	21
2.1 Risicobeheersing.....	21
2.2 Begripsbepaling en wettelijk kader	21
2.3 Relatie weerstandsvermogen en risicomanagement.....	22
2.4 Benodigde weerstandscapaciteit OZHZ	23
2.5 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit	29
2.6 Kentallen	29
3. Onderhoud kapitaalgoederen	30
4. Financiering	32
4.1 Algemene ontwikkelingen	32
4.2 Risicobeheer	32
4.3 Renterisicobeheer	32
4.4 Kasgeldlimiet.....	32
4.5 Renterisico norm	33

4.6	Relatiebeheer.....	33
4.7	Leningenportefeuille.....	33
5.	Bedrijfsvoering.....	34
5.1	Personeel & Organisatie	34
5.2	ICT	36
5.3	Financieringsmodel.....	38
5.4	Kwaliteitszorg.....	39
V	BIJLAGEN.....	40
Bijlage 1	Omzet 2018 en 2019	40
Bijlage 2	Informatie voor verbonden partijen	41

I ALGEMENE DOELSTELLINGEN EN ONTWIKKELINGEN

1. Inleiding

De gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland hebben sinds 2011 hun krachten gebundeld voor de uitvoering van omgevingstaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, alsmede voor de inhoudelijke expertise die met deze taken gemoeid is. De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) voert deze taken uit.

In de achterliggende jaren is er hard aan gewerkt om de kwaliteit van de dienstverlening steeds te verbeteren. De relatie met de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgevers en professionaliteit van de bedrijfsvoering zijn daarnaast kernaandachtspunten. Met behoud van het goede is een traject in gang gezet om de organisatie voor te bereiden op de toekomst. Idee is dat OZHZ en zijn medewerkers nog meer in staat moeten zijn op een goede en integrale wijze mee te denken met de opdrachtgevers. Bij de invoering van de Omgevingswet wordt dat nog belangrijker. In 2017 is een organisatiewijziging doorgevoerd waarbij de wendbaarheid en interne samenwerkingsmogelijkheden binnen de organisatie zijn vergroot en sprake is van een lagere managementdichtheid. De sturing is zodanig aangepast dat medewerkers meer verantwoordelijkheid hebben, en ook kunnen nemen, voor hun werk. Vanzelfsprekend is dat niet van de ene op de andere dag gerealiseerd. Een eerste tussenevaluatie heeft plaatsgevonden in april 2018. Een tussenevaluatie met externe component zal in april 2019 worden uitgevoerd.

2. Visie, missie en kernwaarden

“De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid draagt bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving.”

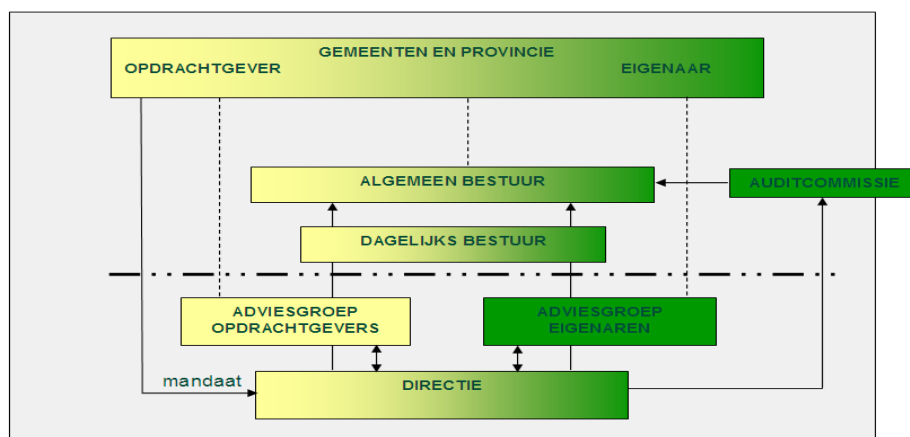
“OZHZ voert omgevingstaken uit voor de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in Zuid-Holland Zuid. OZHZ verleent vergunningen, handhaaft waar nodig en handelt klachten af. Specialisten op het gebied van lucht, geluid, bodem en externe veiligheid ondersteunen bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Ook houdt OZHZ toezicht op natuurgebieden in de provincie. OZHZ voert deze taken efficiënt en met kennis van het gebied uit en draagt daarmee bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving.”

“OZHZ creëert samen met de gemeenten en de provincie een veilige, gezonde, duurzame en economische vitale leefomgeving voor inwoners en bedrijven. De medewerkers van OZHZ doen dat op een transparante, oplossingsgerichte, efficiënte wijze, met kennis van het gebied. De focus ligt daarbij op het leveren van een concrete bijdrage aan maatschappelijk gewenste ontwikkelingen. OZHZ biedt daarvoor een professionele werkomgeving, geeft ruimte aan de eigen ontwikkeling en stimuleert integraal denken en handelen.”

3. Bestuur

Met ingang van 2019 is de bestuurlijke context van OZHZ aanzienlijk veranderd. De gemeenten Leerdam en Zederik zijn uitgetreden, de gemeenten Giessenlanden en Molenwaard gefuseerd tot de nieuwe gemeente Molenlanden en de gemeenten Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen zijn gefuseerd tot de nieuwe gemeente Hoeksche Waard¹. Dit betekent dat de regio Zuid-Holland Zuid voortaan 10 gemeenten telt waarvan de colleges samen met Gedeputeerde Staten van provincie Zuid-Holland deelnemen in de gemeenschappelijke regeling van OZHZ. In het vierde kwartaal van 2018 wordt daarom een voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling in procedure gebracht bij de colleges en raden/Provinciale Staten. Het voorstel betreft onder andere de namen van de deelnemers en de samenstelling van het bestuur. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de dienst en de algemene kwaliteit van werken ligt bij het DB. De gemeenten en de provincie zijn bovendien individueel opdrachtgever van OZHZ en blijven ook ieder voor zich bestuurlijk verantwoordelijk voor de verschillende beleidsvelden. Het opdrachtgeverschap voor regiobrede taken en programma's, alsmede de zorg voor een uniform uitvoeringsbeleid, is toebedeeld aan het AB.

De auditcommissie van OZHZ, bestaande uit 3 leden van het AB, adviseert het AB over financiële zaken en bedrijfsvoeringsaspecten, in het bijzonder over de gang van zaken rond beleid en de financiële zaken die ermee samenhangen (planning en control cyclus). De auditcommissie heeft als aandachtsgebied alle activiteiten die van belang zijn voor een goede beheersing van OZHZ op het gebied van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid ten aanzien van de kader stellende en controlerende verantwoordelijkheid van het AB. De directeur van OZHZ is primair verantwoording verschuldigd over het functioneren van de dienst aan het DB. Ter voorbereiding op de bestuursvergaderingen adviseren twee adviesgroepen de directie vanuit de collectieve opdrachtgeversrol (de Adviesgroep Opdrachtgevers, of AGO) en vanuit de eigenaarsrol (de Adviesgroep Eigenaren, of AGE). Beide adviesgroepen zijn te beschouwen als 'kernteam' zoals dat ook bij andere gemeenschappelijke regelingen in de regio functioneert. Beide adviesgroepen functioneren naar volle tevredenheid van directie en bestuur van OZHZ.

¹ NB: op het moment van verzending van deze ontwerpbegroting 2019 is de wet inzake deze fusie nog niet vastgesteld. Mocht de situatie veranderen dan zal de tekst van de begroting 2019 die in juli aan het AB wordt voorgelegd daarop worden aangepast. Vooral nog is er in de voorliggende tekst vanuit gegaan dat de fusie doorgang vindt.

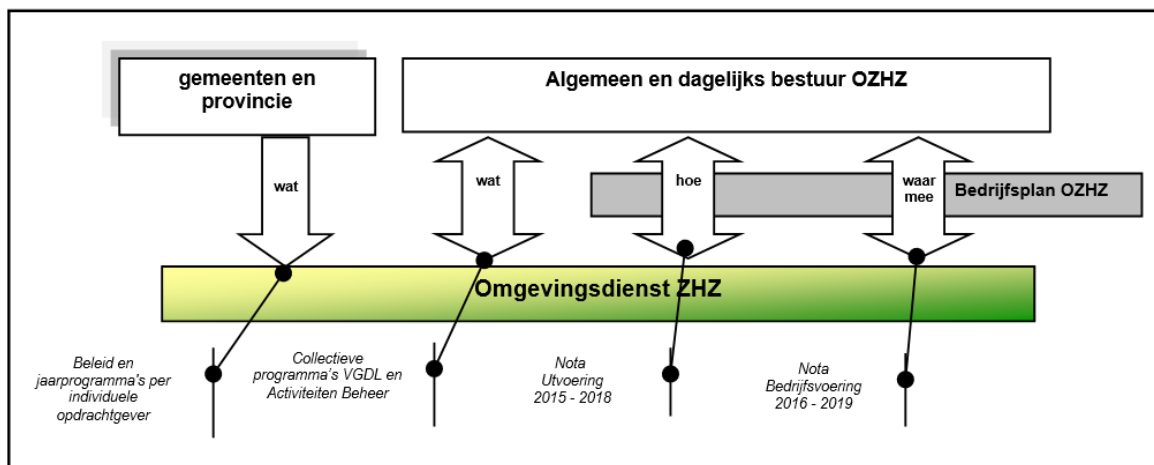
4. Planvorming

Het AB vervult zowel de rol van collectief eigenaar als die van collectief opdrachtgever. OZHZ werkt met vier vormen van plannen.

De opdrachten voor OZHZ (wat) worden vastgelegd in de individuele jaarprogramma's per deelnemer en in de collectieve regionale (ontwikkel) programma's over de thema's Veiligheid, Gezondheid, Duurzaamheid en Leefbaarheid en een programma Beheer. De opzet van genoemde programma's zijn in 2018 geëvalueerd en krijgen in 2019 wellicht een gewijzigde opzet.

De wijze waarop de dienst inhoudelijk de taken uitvoert (hoe) is primair vastgelegd in het uitvoeringsbeleid van de gemeenten en provincie. In 2018 heeft elke gemeente hiertoe de Nota VTH beleid gemeentelijke taken Zuid-Holland Zuid 2018 – 2022 vastgesteld voor in elk geval de taken die OZHZ voor de gemeente uitvoert. In een aantal gevallen is dit ook gebeurd voor de omgevingstaken die de gemeente zelf uitvoert. Voor provinciale taken werkt OZHZ aan de hand van de provinciale Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2018-2021. Het bestuur van OZHZ heeft niet de bevoegdheid zelf uitvoeringsbeleid vast te stellen voor uitvoering van de VTH-taken. Wel is in 2018 in een nieuwe Nota Uitvoering (vast te stellen door het AB in november 2018) beschreven met welke beleidskaders van gemeenten en provincie OZHZ de VTH-taken namens de opdrachtgevers uitvoert. Op uitvoeringsniveau is sprake van mandatering van de colleges aan de directeur van OZHZ. De mandaten zijn in 2018 geactualiseerd.

Met welke mensen en middelen OZHZ de taken uitvoert (waarmee) is uitgewerkt in de jaarlijkse begroting en in de Nota Bedrijfsvoering 2016 – 2019 (vastgesteld door het DB op 18 februari 2016). Deze nota zal in 2019 worden geactualiseerd.

5. Ontwikkelingen

In deze paragraaf wordt kort stilgestaan bij een aantal ontwikkelingen waarmee OZHZ als gemeenschappelijke regeling of als uitvoerder van omgevingsstaken te maken heeft.

Fusies van gemeenten in de regio

Als gevolg van de samenvoeging van de gemeenten Leerdam, Zederik en Vianen tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden in de provincie Utrecht, treden de gemeenten Leerdam en Zederik uit de Gemeenschappelijke Regeling. Dit betekent dat er voor in totaal zo'n 18,5 fte aan gemeentelijke, maar ook provinciale taken wegvallen. Begin 2018 is door OZHZ het initiatief genomen om met alle partijen die de taken na de herindeling uit gaan voeren² het gesprek aan te gaan en afspraken te maken. Met de beide Utrechtse omgevingsdiensten richten deze gesprekken zich met name op taak- en dossieroverdracht. De gesprekken met de nieuw te vormen gemeente Vijfheerenlanden richten zich daarnaast ook en met name op de financiële en personele consequenties. De vakbonden en Ondernemingsraad (OR) zijn bij het personele proces aangehaakt.

Vanwege de fusie van Giessenlanden en Molenwaard zal, als gevolg van het terugnemen van de bouwtaken die OZHZ nu voor Giessenlanden uitvoert, in totaal circa 8 fte aan taken wegvallen. In overleg met de gemeenten is daarom gestart met een traject om te zoeken naar mogelijkheden voor overdracht van extra en/of nieuwe gemeentelijke taken om de te onttrekken bouwtaken deels te compenseren. Het is niet waarschijnlijk dat het gehele budget hiermee kan worden gecompenseerd. De gesprekken met de nieuw te vormen gemeente Molenlanden richten zich daarom ook op de financiële en personele consequenties van de overheveling. Planning is om voor 1 juli 2018 afspraken te maken over de overgang van personeel en de financiële vertaling daarvan. Parallel aan deze trajecten vindt afstemming plaats over taak- en dossieroverdracht.

Strategisch ontwikkelperspectief OZHZ

In november 2017 heeft een bestuursconferentie plaatsgevonden van het algemeen bestuur. Deze bestuursconferentie was de eerste van een tweetal door de OZHZ te organiseren conferenties. De eerste conferentie had als primair doel om met de huidige AB leden terug te kijken op de afgelopen vier jaar OZHZ. De terugblik is gecombineerd met een tweetal actuele en toekomstige thema's, namelijk de nota VTH en de duurzame overheid. Met name aan de hand van dit tweede onderwerp wordt een brug geslagen naar de tweede conferentie; energiebesparing als belangrijk onderdeel van het thema Duurzaamheid is een onderwerp dat onderdeel vormt van het Strategisch Ontwikkelings Perspectief (SOP) van OZHZ.

In vervolg op de bestuursconferentie van november 2017 lopen thans acties om het strategisch ontwikkelperspectief verder uit te werken. Met gemeenten worden gesprekken gevoerd over verbreding van de taakuitvoering en de positie van OZHZ bij de Omgevingswet. Binnen de directie van OZHZ is afgesproken dat één van de directieleden sturing gaat geven aan het realiseren van de 'stip op de horizon' in het kader van de doorontwikkeling van de organisatie. Dit betreft de gerichte voorbereiding van de organisatie om vanaf 2021 gemeenten en provincie goed te kunnen ondersteunen bij de uitvoering van de Omgevingswet. Onder andere door het efficiënt en effectief benutten van data, informatie en technologieën en door de relatie met de opdrachtgevers zodanig te verbeteren dat OZHZ een waardevolle bijdrage kan leveren in alle stadia van de beleidscyclus.

---

² De gemeente Vijfheerenlanden, de Omgevingsdienst regio Utrecht en de RUD Utrecht.

Voorts kan gemeld worden dat een bijeenkomst in voorbereiding is van de gezamenlijke DB's van de VRZHZ en OZHZ over de onderlinge samenwerking op een aantal thema's (Omgevingswet, Brzo). VRZHZ, OZHZ en een aantal andere partijen werken samen in de nieuw opgerichte veiligheidsdirectie ZHZ. Doel is het delen van kennis en kunde en het inzichtelijk maken van leemten in de samenwerking waarna nadere afspraken kunnen worden gemaakt.

De tweede bestuursconferentie richt zich mede op basis van de uitkomsten van de eerste conferentie en het SOP op de positionering van OZHZ in de toekomst. Fundamenteel uitgangspunt is het namens de gemeenten en provincie streven naar een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving. Binnen het omgevingsdomein spelen tal van maatschappelijke ontwikkelingen waarvoor gemeenten en provincie in het kader van genoemd streven gesteld moeten staan. Cruciale vraag is op welke wijze OZHZ hierin van meerwaarde kan zijn voor zijn opdrachtgevers, naast de al (van rechtswege) belegde kerntaken. De noodzaak om na te denken over de positionering van OZHZ wordt versterkt vanwege (aankomende) wijzingen in wet- en regelgeving en gemeentelijke fusietrajecten.

Bij de tweede bestuursconferentie zal verkend worden wat voor type dienst OZHZ dient te zijn, wat de opdrachtgevers verwachten van OZHZ, in hoeverre OZHZ daar invulling aan kan geven op basis van de huidige armslag die zijn opdrachtgevers daarvoor geeft en wat de meerwaarde van OZHZ breder kan zijn. Waar mogelijk en nodig zal dit traject doorlopen worden in afstemming met de collega verbonden partijen DGJ, VRZHZ en andere uitvoeringpartners.

Kwaliteit van de uitvoering

In het kader van de kwaliteit van de uitvoering heeft OZHZ te maken met een intern verbetertraject (de doorontwikkeling) en externe ontwikkelingen waarop OZHZ dient te anticiperen. De doorontwikkeling van de organisatie is hiervoor in paragraaf 1 al ter sprake gekomen.

In Nederland is sinds 1 januari 2014 een landsdekkend stelsel van omgevingsdiensten gerealiseerd. Daarnaast zijn 6 Brzo-omgevingsdiensten ingericht. Voor het grondgebied van Zuid-Holland en Zeeland is dat de DCMR Milieudienst Rijnmond. Per 1 juli 2017 worden de VTH-taken bij alle provinciale Brzo-bedrijven in Zuid-Holland (en Zeeland) uitgevoerd door laatstgenoemde dienst. In 2017 is daartoe een ontvlechtingstraject doorlopen waarbij ook personeel is overgegaan van OZHZ naar DCMR. Tussen de omgevingsdiensten in Zuid-Holland is een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin afspraken zijn opgenomen over het behouden en bevorderen van de goede samenwerking van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland bij de VTH-taakuitvoering in en nabij de Brzo-bedrijven. Deze afspraken gaan onder andere over de samenwerking bij het afhandelen van klachten en incidenten, opleidingen en het uitvoeren van de zgn. BRIKS-taken (waaronder bouwen en brandveiligheid), waarvoor de DCMR geen expertise in huis heeft. Ook informeren de omgevingsdiensten elkaar over en weer over ontwikkelingen bij (DCMR) en nabij (de overige omgevingsdiensten) de Brzo-bedrijven en zullen zij gezamenlijk optrekken richting de gemeenten waarin de Brzo-bedrijven zijn gelegen (en soms ook hun buurgemeenten).

Omgevingswet

Net na de zomer van 2017 is bekend geworden dat de nieuwe invoeringsdatum van de Omgevingswet vooralsnog is gesteld op 1 januari 2021. De signalen over uitstel circuleerden al langer. Dat is echter geen reden om ook de voorbereidingen voor de invoering op een lager pitje te zetten. Dit uitstel biedt OZHZ juist de kans om nog beter voorbereid te zijn en aan de hand van pilots uitgebreid te toetsen wat het betekent voor de processen, te gebruiken data, samenwerking en vereiste competenties.

Vanuit de kerntaken vergunningverlening, toezicht & handhaving en milieuadvisering beschikt OZHZ over de expertise en data die nuttig en noodzakelijk zijn om de gevolgen van ruimtelijke ontwikkelingen vooraan in het proces zichtbaar te maken. Hiermee kunnen ideeën en initiatieven tijdig worden getoetst op mogelijkheden. Indien blijkt dat iets niet kan, is het de uitdaging om mee te denken onder welke condities een idee dan wel kan worden ontplooid.

In de kern wil OZHZ toewerken naar een toekomstbeeld waarbij de dienst als first supplier een betrouwbare en proactieve adviseur is van zijn opdrachtgevers op de 'eigen' onderwerpen inzake veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en leefbaarheid.

Als regionale uitvoeringsdienst namens de gemeenten en provincie kan en wil OZHZ de voorbereiding op de nieuwe wet alleen maar doen in goede samenwerking met de verschillende partijen, zoals Rijkswaterstaat, de twee waterschappen, de twee andere regionale uitvoeringsdiensten, burgers, bedrijven en opdrachtgevers. Die samenwerking vindt plaats binnen het regiobrede project Omgevingswet. Ook intern zal OZHZ de benodigde stappen zetten om de ambitie en de beoogde samenwerking waar te maken. Dat vraagt iets op het niveau van de organisatie, de inrichting van de werkprocessen, de procedures, etc. maar het vraagt ook een cultuurverandering. Het werken in de geest van de Omgevingswet vraagt andere competenties, en een andere houding en gedrag van de medewerkers. En deze verandering kost tijd. Het ingezette proces van de doorontwikkeling 2021 zal de veranderopgave verder ondersteunen.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

OZHZ volgt actief de ontwikkelingen ten aanzien van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Het uitgangspunt van het wetsvoorstel is dat de markt zelf de verantwoordelijkheid draagt voor de kwaliteitsborging in de bouw en dat de overheid de kaders stelt. Het wetsvoorstel in zijn huidige vorm heeft grote gevolgen voor het werk van bouwplantoetsers.

Medio 2017 is tijdens een plenair debat in de Eerste Kamer geen onvoorwaardelijke steun uitgesproken voor de wet. Op verzoek van oud-minister Plasterk is de stemming in de Eerste Kamer – voorzien op 11 juli 2017 – uitgesteld. Wat dit uiteindelijk voor de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen gaat betekenen is onduidelijk, maar de geplande voorbereiding zal in ieder geval vooralsnog op een laag pitje worden gezet. En zoals in het plenair debat is aangegeven wordt de wet in ieder geval uitgesteld tot 2019. Er is becijferd dat gemiddeld 60% van het werk in de fase van de vergunningaanvraag vooralsnog zal verdwijnen. Er zullen dus beduidend minder ambtenaren met een bouwtechnische achtergrond nodig zijn. Per organisatie en afhankelijk van het beschikbare beleidskader kan dit percentage overigens sterk variëren. In samenwerking met gemeenten bereidt OZHZ zich op de inwerkingtreding van de wet voor. Daarbij worden tevens contacten onderhouden met de VNG en het Rijk.

De door de minister van BZK voor april 2018 toegezegde brief over het wetsvoorstel Kwaliteitsborging voor het bouwen is enkele weken vertraagd. Dit schrijft de minister op 30 april in een uitstelbrief aan de Tweede Kamer. Als reden voor de vertraging wordt het nog lopende overleg met betrokken partijen genoemd. Zowel vanuit betrokken partijen als vanuit de Tweede Kamer wordt al een aantal maanden gevraagd om meer duidelijkheid.

6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2019

Binnen de regio Zuid-Holland Zuid leeft geruime tijd de wens om voor de drie grote gemeenschappelijke regelingen te werken met eenduidige kaders voor de begroting. In 2017 is daarover uitgebreid en constructief overleg gevoerd tussen de regiogemeenten, de Dienst Gezondheid & Jeugd, Omgevingsdienst en Veiligheidsregio. Dit heeft geleid tot een bestuurlijk voorstel inzake een eenduidig regionaal financieel kader. Daarnaast stelt PZH jaarlijks de provinciale (financiële) uitgangspunten op en aandachtspunten voor de meerjarenbegroting. Op grond van de regionale en provinciale kaders beslist het algemeen bestuur over de begrotingsrichtlijnen OZHZ.

Het AB OZHZ heeft op advies van de Auditcommissie ingestemd met de kaders, met uitzondering van het gedane voorstel inzake het aanhouden van een eenvoudige, bescheiden buffer van 1%. Het AB is van mening dat er ruimte moet zijn voor specifieke invulling, op grond van het specifieke bedrijfsmodel van de OZHZ. De autonome en bedrijfsmatige rol voor een groot deel van de taken die OZHZ uitvoert, met meer deelnemers dan alleen de gemeenten, rechtvaardigt een meer specifieke benadering. Vanwege het meer bedrijfsmatige karakter verschilt het risicoprofiel van OZHZ ten opzichte van de andere GR-en. Er is meer kans op omzetfluctuaties en daardoor fluctuatie van het exploitatieresultaat. Om de continuïteit van de bedrijfsvoering te borgen heeft het Algemeen Bestuur besloten het op basis van de risico's bepaalde noodzakelijke weerstandsvermogen in zijn geheel in de boeken van de GR OZHZ te beleggen.

Het AB heeft vervolgens op 23 november 2017 de volgende richtlijnen vastgesteld voor de begroting 2019, inclusief indexering 2018. Deze richtlijnen zijn bij het opstellen van de voorliggende begroting in acht genomen, met de volgende bijzonderheden:

- a) De nullijn te hanteren voor de budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's), inwonerbijdrage én tarieven 2018.
- b) Het hieruit resulterende indexeringsverlies voor OZHZ (2,1%) te beschouwen als een efficiëncytaakstelling. Met andere woorden, de kostenstijgingen op te vangen binnen de huidige budgetten.
- c) De lasten van de begroting 2018 te indexeren met de loon- (2,4%) en prijsindex (1,4%) van de September-circulaire 2017, rekening houdend met doorgevoerde efficiencyverbeteringen.
- d) De omslagrente in 2018 neerwaarts bij te stellen naar 0,0%.
- e) Vooralsnog voor 2019 de index 2018 (loon 2,4% en prijs 1,4%) te hanteren voor de tarieven van OZHZ, de opdracht-budgetten, inwoner-bijdrage en de lasten van de begroting.
- f) Finale besluitvorming over de indexering 2019 plaats te laten vinden bij de vaststelling van de begrotingsrichtlijnen 2020, op grond van de September-circulaire 2018.

Met een brief van 25 januari 2018 zijn de gemeenteraden en Provinciale Staten hiervan in kennis gesteld.

In de begroting is rekening gehouden met de financiële gevolgen van de het uittreden van de gemeentes Leerdam en Zederik en met de terugname van de taken van bouw- en woning toezicht van de gemeente Giesenlanden. Conform de begrotingsrichtlijnen 2019 blijft de totale omvang van de inwonerbijdrage ongewijzigd.

II KRITISCHE PRESTATIE-INDICATOREN

1. Algemene kentallen

Het AB heeft in de bijdrageverordening de kaders voor financiën en kwaliteit opgenomen. In de algemene prestatie indicatoren is de naleving van deze verordening opgenomen. Naast het rapporteren van (financiële) gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds informeren en communiceren met de opdrachtgevers een belangrijke algemene prestatie indicator.

OZHZ wordt voor 85% gefinancierd op basis van geleverde producten. Met de gemeenten zijn prestatieafspraken gemaakt. OZHZ moet deze afspraken binnen een bandbreedte van 90% - 110% realiseren. Essentieel voor het behalen van de omzetdoelstelling is de productiviteit van de medewerkers. Voor een sluitende exploitatie van OZHZ is het noodzakelijk dat de productieve medewerkers voor gemiddeld 1410 uur per FTE productief zijn.

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Tegen deze achtergrond hanteert OZHZ de doelstelling van een gemiddelde flexibele schil van 15%.

Het aandeel overhead (ondersteuning en management) wordt begrensd op 27,3% van de totale formatie, inclusief de capaciteit van de flexibele schil (Bedrijfsplan OZHZ).

Speerpunt	Prestatie indicator
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening)	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90-110% van het jaarprogramma. Volumeafspraken voor de uitvoering van de wettelijke en additionele wettelijke taken voldoen aan de afgesproken bandbreedten.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgang- en 1 maal per jaar jaarrapportages conform planning in jaarprogramma
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats 2 maal per jaar met wethouders 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1410 uur.
Flexibele schil	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 15%
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%
Ziekteverzuim	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.

2. Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	Prestatie indicator
Tijdige en geïntegreerde vergunningen	<u>Regulier</u> : 99% van de reguliere vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn. <u>Uitgebreid</u> : 95% van de uitgebreide vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn. Bij wettelijke termijn moet gedacht worden aan de mogelijkheden die de wet biedt, dus inclusief mogelijke verlenging.
Risicobeheersing	99% van de besluiten wordt niet vernietigd dan wel krijgt positief advies bij de rechtbank/Raad van State dan wel de bezwaarschriftencommissie. 80% van de zaken die bij Awb-commissie, Rechtbank en Raad van State worden behandeld blijft in stand.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het Klanttevredenheidsonderzoek (KTO) is minimaal een 7.

3. Toezicht en handhaving

OZHZ houdt toezicht en handhaaft de relevante wettelijke bepalingen. Bij toezicht wordt informatie verzameld en een oordeel gevormd over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en regels gestelde eisen.

Onder handhaving wordt verstaan het overgaan tot het opleggen van sancties (bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk) indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

Voor zowel de provincie als gemeenten wordt voor de KPI toezichtdichtheid (TD) één definitie gehanteerd:

- *TD is gedefinieerd als het percentage uitgevoerde preventieve controles in een verslagperiode t.o.v. het aantal geplande controles in het jaarprogramma.*

Voor de provincie en gemeenten worden twee verschillend gedefinieerde KPI's voor naleving (NA) gehanteerd.

Om een goede vergelijking tussen de resultaten voor de provincie en gemeenten mogelijk te maken, worden voor milieu beide KPI's weergegeven. Hierbij worden onderstaande definities aangehouden:

- *NA-actueel is gedefinieerd als het aantal beoordelingspunten dat in orde is t.o.v. het aantal gecontroleerde beoordelingspunten aan het einde van een verslagperiode.*
- *NA-initieel is gedefinieerd als het aantal uitgevoerde initiële periodieke milieucontroles zonder overtredingen t.o.v. het aantal uitgevoerde initiële periodieke milieucontroles aan het einde van een verslagperiode.*

NA-actueel is normstellend voor onze werkzaamheden voor Provincie Zuid-Holland, NA-initieel voor de RUN- en integraal toezicht-gemeenten.

Speerpunt	Prestatie indicator
Betrouwbaarheid Provincie	<u>Provincie Grijs:</u> TD grijs = 100% NA-actueel grijs >= 90% <u>Provincie Groen:</u> TD groen = 100% NA-actueel groen >= 90%
Betrouwbaarheid Gemeenten	<u>Gemeenten RUN:</u> TD milieu = 100% NA-initieel milieu >= 50%
Betrouwbaarheid Gemeenten RUN WABO BREED (Alblasserdam, Dordrecht)	<u>Gemeenten integraal toezicht:</u> TD integraal = 100% NA-initieel integraal >=50% <u>Gemeenten bouw en sloop:</u> Deze werkzaamheden worden uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Voor de bouw- en sloopfase is geen KPI TD vastgesteld. Afhankelijk van het soort bouw- of sloopplan geeft het beleid aan of toezicht noodzakelijk is. NA-initieel bouwfase >= 70% NA-initieel sloopfase >= 70%
Risicobeheersing	80% van de zaken die bij de bezwarencommissie, rechtbank en afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State worden behandeld blijft in stand.

4. Expertise en Advies

OZHZ levert expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan de regiomeenten, subregio's en de provincie voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, te beoordelen is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de meest geëigende aanpak. De afdeling Expertise en Advies voert regulier klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

Voor de beoordelingen en beschikkingen bodem wordt periodiek een KTO uitgevoerd omdat bij deze taak sprake is van een relatief kleine klantenkring. Hierover wordt in het jaarverslag (en niet in de tussentijdse rapportages) gerapporteerd.

Speerpunt	Prestatie-indicator
Adviestaken³	
Inhoudelijke kwaliteit adviezen	Gemiddeld rapportcijfer 7 uit Klanttevredenheidsonderzoek
Verhouding prijs/kwaliteit	Gemiddeld rapportcijfer 7 uit Klanttevredenheidsonderzoek
Communicatie	Gemiddeld rapportcijfer 7 uit Klanttevredenheidsonderzoek
Planning	Gemiddeld rapportcijfer 7 uit Klanttevredenheidsonderzoek
Klanttevredenheid ⁴	Geen norm. Onderzoeksvragen: - kwaliteit product - samenwerking met OZHZ
Beoordeling en beschikking bodem	
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.
Risicobeheersing	99% van de besluiten wordt niet vernietigd dan wel krijgt positief advies bij de Awb-commissie, rechtbank en Raad van State. 80% van de zaken die bij Awb-commissie, Rechtbank en Raad van State worden behandeld blijft in stand.

³ De prestatie-indicatoren van de adviestaken zullen door middel van interviews worden gemeten.

⁴ Deze KTO-systematiek heeft nu nog alleen betrekking op de beoordelingen en beschikkingen waarvoor de provincie Zuid-Holland bevoegd gezag is. In 2018 wordt met gemeente Dordrecht overlegd met als doel een vergelijkbare systematiek in gebruik te nemen.

III FINANCIEN

1. Algemeen

De ontwerpbegroting 2019 is gebaseerd op de uitgangspunten van de door het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Zuid-Holland Zuid en Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland vastgestelde bedrijfsplan OZHZ en de vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2019 (zie I, paragraaf 6).

De meerjarenraming begroting 2019-2022 is in evenwicht.

Er is rekening gehouden met de gevolgen van het uittreden van de gemeenten Leerdam en Zederik. Daarnaast is sprake van het terugnemen van taken op het gebied van bouw en woning toezicht door de gemeenten Giesenlanden/Molenwaard. Om het begrotingsbeeld tot en met 2022 sluitend te maken is meerjarig een onttrekking geraamd van circa € 700.000 per jaar aan een bestemmingsreserve die wordt gevormd vanuit de frictievergoeding vanwege de uittreding uit de GR en afname van taken. Het restant van de reserve is benodigd voor het dekken van kosten van inkrumping van de organisatie.

De omvang van de frictievergoeding en het precieze effect op de organisatie moet nog worden bepaald.

Uitgangspunt is de financiële effecten zoveel mogelijk terug te brengen door overname van mensen en middelen en extra nieuwe taken. Vanaf 2022 is sprake van een structureel begrotingsevenwicht door afbouw van kosten en/of extra taken en/of een verhoging van de tarieven.

Daarnaast is sprake van diverse (exogene) majeure ontwikkelingen met financiële consequenties. Voorbeelden zijn de Omgevingswet, de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). OZHZ volgt de ontwikkelingen nauwlettend, probeert daarbij zo goed mogelijk de financiële effecten en beheersmaatregelen in beeld te brengen. In de paragraaf weerstandsvermogen wordt uitgebreid ingegaan op mogelijke impact, kans en beheersmaatregelen.

De meerjarenbegroting gaat uit van een nullijn in 2018. Conform de begrotingsrichtlijnen is de nullijn vooralsnog gehanteerd voor het meerjarige beeld 2019-2021. Gegeven de bovengenoemde ontwikkelingen lijkt een nullijn in 2019 niet reëel.

Onderstaand het meerjarige begrotingsbeeld, met vervolgens de toelichting per begrotingspost.

Meerjarenbegroting OZHZ	Realisatie 2017	Begroting 2018	begroting 2019	Meerjaren begroting 2020	Meerjaren begroting 2021	Meerjaren begroting 2022
INWONERBIJDRAGE	2.029.000	2.029.000	2.029.000	2.029.000	2.029.000	2.029.000
WETTELIJKE TAKEN MILIEU/BOUW	19.651.984	18.730.203	16.386.109	16.386.109	16.386.109	16.386.109
ADVIEZEN EN PROJECTEN	3.642.260	2.551.242	2.401.242	2.401.242	2.401.242	2.401.242
OVERIG	134.339	3.000	6.362.970	-	-	-
Totale BATEN	25.457.583	23.313.445	27.179.321	20.816.351	20.816.351	20.816.351
PERSONEELSKOSTEN	19.853.766	18.401.106	16.596.290	16.602.821	16.642.822	16.675.341
KAPITAALLASTEN	203.401	242.728	242.728	242.728	242.728	242.728
ONDERSTEUNING SCD	1.646.755	1.646.755	1.646.755	1.646.755	1.646.755	1.646.755
HUISVESTING	523.659	524.241	499.241	499.241	499.241	499.241
OV. BEDRIJFSKOSTEN	1.011.883	1.006.450	1.006.450	1.005.200	1.005.200	1.005.200
ADD. PRODUCTIEKOSTEN	1.391.504	1.267.327	1.267.327	1.267.327	1.267.327	1.267.327
ONVOORZIEN	-	224.838	208.164	208.164	208.164	208.164
OVERIGE BIJZONDERE POSTEN	398.483	-	373.842	-	-	-
Totale LASTEN	25.029.451	23.313.445	21.840.797	21.472.236	21.512.237	21.544.757
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	428.132	0	5.338.523	-655.886	-695.886	-728.406
Toevoeging aan reserves	-	-	6.362.970	-	-	-
Onttrekking aan reserves	593.599	-	1.024.447	655.886	695.886	728.406
Gerealiseerd resultaat	1.021.731	0	0	0	0	0

2. Baten⁵

Inwonerbijdrage (€ 2,0 mln.)

De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget en kan worden beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel. De inwonerbijdrage heeft een omvang van € 2,0 mln. Vanuit de inwonerbijdrage worden gedekt:

- kosten voor instandhouding van het bestuur en bedrijfsvoering van de dienst (€ 1,2 mln.);
- de taken en werkzaamheden van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs, die indirect ten goede komen aan alle opdrachtgevers en producten, zoals relatiebeheer, kwaliteitszorg, innovatie, databeheer, informatievoorziening (€ 666.000);
- De regionale uitvoering van de wachtdienst (€ 171.000).

Bij de begrotingsrichtlijnen 2019 heeft het AB besloten om de inwonerbijdrage gelijk te houden, ondanks het uitreden van de gemeenten Leerdam en Zederik. De achterblijvende eigenaren ontvangen hiervoor een compensatie vanuit de frictievergoeding. De compensatie bedraagt driemaal het jaarlijks verschuldigde extra bedrag.

⁵ Bijlage 1 bevat een nadere uitsplitsing van de budgetten per opdrachtgever.

Wettelijke taken (€ 16,4 mln.)

De wettelijke taken Milieu omvatten producten en prestaties, die per kwartaal op voorschotbasis bij de opdrachtgevers (gemeenten en provincie) in rekening worden gebracht en jaarlijks achteraf worden na gecalculeerd aan de hand van de geleverde prestatie/producten.

De wettelijke taken Bouw- en Woningtoezicht worden eveneens op voorschotbasis bij de opdrachtgevers in rekening gebracht. Het betreft de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht. Per 1 januari 2019 voert de gemeente Giesenlanden/Molenwaard zelf de taken voor bouw- en woningtoezicht uit. De gemeenten Leerdam en Zederik treden per 1 januari 2019 uit de Gemeenschappelijke regeling OZHZ vanwege een herindeling.

De omzetramingen Milieu en Bouw zijn gebaseerd op de meest recente informatie die in dit kader is verkregen van de opdrachtgevers. Het kader daarbij is het bestuurlijk vastgestelde regionale uitvoeringsniveau en voor de bouwgemeenten het vernieuwend toezicht.

Offerte en subsidietaken (€ 2,4 mln.)

Opdrachtgevers verstrekken op basis van een offerte of programma een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek. Daarnaast ontvangt OZHZ regelmatig subsidiebijdragen bijvoorbeeld voor het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV). OZHZ krijgt hiervoor jaarlijks een beschikking. Ook kan er sprake zijn van detachering van personeel bij opdrachtgevers of overige structurele baten zoals het beheer van Squit XO voor de Drechtsteden. Afrekening vindt plaats op basis van gerealiseerde uren of een vaste offerteprijs. Bij omvangrijke opdrachten wordt met termijnbetalingen gewerkt. Vanuit het oogpunt van voorzichtigheid is de raming vergelijkbaar met het begrotingsjaar 2018 waarbij rekening is gehouden met het effect van de uittredende gemeenten en de overdracht van de BRZO taken naar DCMR.

Overige baten (€ 6,4 miljoen)

De overige baten hebben een incidenteel karakter. In de begroting is ervan uitgegaan dat de financiële afrekening vanwege de uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik en het terughalen van de bouwtaken van de gemeente Giessenlanden, plaatsvindt in 2019. De frictievergoeding is bepaald op grond van de bepalingen van de GR (Leerdam/Zederik) en bijdrageverordening (Giessenlanden). De frictievergoeding komt uit op respectievelijk € 4,2 mln. voor de gemeenten Leerdam en Zederik tezamen en € 2,2 mln. voor de gemeente Giessenlanden.

De frictievergoeding wordt toegevoegd aan een bestemmingsreserve. Vanuit de bestemmingsreserve worden alle nadelige effecten gedekt van de uittreding en ontvlechting (zie paragraaf 4 reserves). Definitieve besluitvorming over de omvang van de frictievergoeding en de wijze waarop de respectievelijke uittreding en de terugname van taken zal geschieden, dient nog plaats te vinden. De gemeenten wordt de mogelijkheid geboden om de frictievergoeding te reduceren door het structureel verlagen van kosten voor OZHZ, bijvoorbeeld door overname van mensen en middelen, of door het vergroten van structurele inkomsten door extra structurele taken.

3. Lasten

Personeelskosten (€ 16,6 mln.)

De personeelskosten zijn gebaseerd op de vaste en flexibele formatie van OZHZ. De salarislasten zijn op werkelijke schaal berekend. Daarbij is rekening gehouden met schaalfrictie, individuele rechten, pensionering en cao-wijzigingen. De personeelskosten dalen fors in 2019 vanwege het terughalen van de BWT taken van de gemeente Giesenlanden en de uittreding van de gemeenten Leerdam-Zederik. Naar verwachting daalt de totale formatie met 26 FTE. Uitgangspunt is dat de verhouding vaste formatie, flexibele formatie en flexibele schil ongewijzigd blijft. In 2018 wordt in dit kader een sociaal plan opgesteld voor de overgang van het personeel.

De leaseauto regeling wordt per 1 april 2019 beëindigd. In de jaarrekening 2017 is daar een afzonderlijke verplichting voor opgenomen.

Kapitaallasten (€ 243.000)

OZHZ heeft in 2015 investeringen gedaan vanwege het betrekken van een nieuw kantoorpand ICT voorzieningen. De afschrijvingen zijn aangepast aan de verwachte investeringen in 2018. Vooralsnog zijn geen investeringen geraamd in 2019.

Ondersteuning SCD (€ 1,65 mln.)

OZHZ is voor de periode van 1 april 2014 tot 1 april 2021 een dienstverleningscontract aangegaan met het SCD inzake de ICT (€ 1,3 mln.) en personele en overige dienstverlening (€ 0,3 mln.). De overige dienstverlening omvat dienstverleningscontracten hoofdzakelijk op het gebied van inkoop advies, het JKC en de inkoop van verzekeringen.

Het dienstverleningscontract tussen OZHZ en de GR Drechtsteden, i.c. het Servicecentrum Drechtsteden, loopt tot 1 april 2021. Conform eerdere afspraken in het AB heeft in 2017 besluitvorming plaatsgevonden over de vraag of de dienstverleningsrelatie na 2021 wordt voortgezet. Kern van de besluitvorming van het AB is dat OZHZ de dienstverleningsrelatie met het SCD in principe na 2021 wil continueren op de juridische grondslag van het alleenrecht en onder de voorwaarde van een marktconforme prijs-kwaliteitverhouding. In 2018 en Q1 van 2019 vindt hierover de (voorbereidende) besluitvorming plaats.

Huisvesting (€ 0,5 mln)

OZHZ is gevestigd in het pand Post120 in Dordrecht. De huurkosten worden doorbelast door de verhuurder op basis van de getekende huurovereenkomst. De huisvestingskosten zijn opgebouwd uit de kale huurprijs en servicekosten en worden jaarlijks geïndexeerd. De huisvestingslasten zijn vanaf 2016 substantieel gedaald door efficiënter ruimtegebruik en een meer marktconforme huurprijs van de nieuwe huisvesting.

Naast het hoofdpand neemt OZHZ ook werkplekken af bij de gemeente Giessenlanden, conform afspraken bij de overgang van de BWT-taken. In totaal waren de kosten hiervan € 25.000 en deze vervallen met ingang van 1 januari 2019.

Overige bedrijfslasten (€ 1,0 mln.)

De overige bedrijfslasten betreffen onder meer, print- en drukkosten, bedrijfsgezondheidszorg, kwaliteitszorg, externe advieskosten en telefoonkosten. De grootste onderdelen binnen deze begrotingspost zijn de softwarelicenties (€ 428.000) en de facilitaire kosten (€ 100.000). Het niveau van de kosten is ten opzichte van de begroting 2018 ongewijzigd.

Additionele productkosten (€ 1.3 mln.)

Binnen deze begrotingspost zijn de additionele productkosten verantwoord voor de uitvoering van taken van OZHZ. Daarbij gaat het om kosten die worden gemaakt door OZHZ en vervolgens één op één worden doorbelast aan de opdrachtgevers. Tegenover de additionele productiekosten staat dus een overeenkomstige omzet.

Ook het materiële budget van de provincie Zuid-Holland voor het uitvoeren van de provinciale taken is binnen deze begrotingspost verantwoord. Doordat de kapitaalgoederen bij de vorming van OZHZ “om niet” zijn overgenomen, worden er geen kapitaallasten geboekt ten laste van het materieel budget PZH. Op termijn verandert dit, wanneer OZHZ vervangingsinvesteringen moet doen op de overgedragen kapitaalgoederen.

Onvoorzien (€ 0,21 mln.)

De post onvoorzien is onderdeel van het weerstandsvermogen en bedraagt ca. 1% van de omzet.

Overige bijzondere posten (€ 0,37 mln.)

Bij de begrotingsrichtlijnen 2019 heeft het AB besloten om de inwonerbijdrage gelijk te houden, ondanks het uittreden van de gemeenten Leerdam en Zederik. De achterblijvende gemeenten ontvangen hiervoor een compensatie vanuit de frictievergoeding (zie paragraaf 1; inwonerbijdrage en overige baten). De compensatie bedraagt driemaal het bedrag dat de gemeenten extra gaan betalen voor de inwonerbijdrage. Daarnaast wordt een compensatie vanuit het weerstandsvermogen aan de gemeenten, waarvoor geen Bouw- en Woningtoezichttaken meer worden gedaan, verstrekt van ca € 66.000,- vanwege het verminderde risico door het wegvallen van de risico's door Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen.

4. Reserves

In 2019 vindt de financiële afrekening plaats van de uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik en de afstoting van bouwtaken van de gemeente Giessenlanden. Vooralsnog is in de begroting 2019 uitgegaan van een frictievergoeding van € 6,4 mln. Grondslag zijn de bepalingen van de GR (Leerdam/Zederik) en bijdrageverordening (Giessenlanden) (zie paragraaf 1; overige baten). De frictievergoeding wordt toegevoegd aan een bestemmingsreserve. Vanuit de bestemmingsreserve worden alle nadelige effecten gedekt van de uittreding en ontvlechting (Zie paragraaf 4 reserves).

Vanuit deze bestemmingsreserve worden de projectkosten van de uittreding/terughalen van taken, de transitiekosten van de organisatie (bijvoorbeeld uittreding of omscholing personeel), de ongedekte overheadkosten tijdens de transitieperiode en een compensatie van gemeenten voor de nadelige financiële effecten gedekt. Vooralsnog zijn in de begroting onttrekkingen ingeboekt voor de compensatie van de eigenaren voor verhoging van de inwonerbijdrage (€ 308.000) en het nadelige effect van de uittreding/ontvlechting op de exploitatie OZHZ. Vanuit de Algemene Reserve wordt een bedrag van ca. € 66.000,- onttrokken vanwege het verminderde risico in het kader van de toekomstige gevolgen de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen vanwege het wegvallen van de bouwtaken die OZHZ nu uitvoert voor Leerdam en Giessenlanden.

IV VERPLICHTE PARAGRAFEN

1. Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat in de Programmabegroting in elk geval de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. lokale heffingen;
2. weerstandsvermogen en risicobeheersing;
3. onderhoud kapitaalgoederen;
4. financiering;
5. bedrijfsvoering;
6. verbonden partijen;
7. grondbeleid.

De paragrafen “1. lokale heffingen”, “6. verbonden partijen” en “7. grondbeleid” zijn niet op OZHZ van toepassing, omdat OZHZ niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. In bijlage 2 heeft OZHZ een tabel voor de paragraaf verbonden partijen van de deelnemers opgenomen. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van OZHZ ook direct onder druk. Daarom heeft OZHZ op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

2.1 Risicobeheersing

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) is een regionaal samenwerkingsverband van gemeenten en provincie Zuid-Holland (PZH). Doel is een efficiënte en effectieve uitvoering van wettelijke taken op het gebied van milieu. Voor een aantal eigenaren voert OZHZ ook het bouw en woningtoezicht uit. Daarbij is het van belang om inzicht te hebben in de risico's die zich kunnen voordoen bij de uitvoering van de taken, de oorzaken op te sporen en passende maatregelen te treffen.

Een goede sturing op en beheersing van risico's draagt bij aan het vertrouwen dat OZHZ aan de eigenaren biedt. Deze krijgen meer inzicht en vertrouwen omtrent de wijze waarop doelen worden gerealiseerd en er bestaat transparantie over de risico's die worden gelopen, de maatregelen die hier betrekking op hebben en de verantwoording hierover. De doelstellingen van ons risicomanagement zijn:

- Meer inzicht krijgen in de (strategische) risico's die onze organisatie loopt bij het behalen van onze doelstellingen en de afspraken die wij daarover met onze eigenaren hebben gemaakt.
- Verminderen van het negatieve effect van risico's in het behalen van onze doelen.
- Het verbeteren van de interne beheersing en het borgen daarvan in onze bedrijfsprocessen.
- Een goede onderbouwing van de berekening van ons weerstandsvermogen.

Op dit moment beschikt OZHZ nog niet over een actueel kader voor risicomanagement. Dit zegt niets over de daadwerkelijke beheersing van de risico's. Dit is voor een groot deel ingebed in de inrichting van de reguliere bedrijfsprocessen. Het bestuur wordt periodiek gerapporteerd over de ontwikkeling van de risico's, de financiële impact en het weerstandsvermogen. De afgelopen jaren is een duidelijke verbetering gerealiseerd. Risicobeheersing is nu een regulier onderdeel van de P&C cyclus.

2.2 Begripsbepaling en wettelijk kader

Deze huidige economische ontwikkelingen versterken het belang van een goede interne financiële beheersing. Dit is nodig om uiteindelijk met minder middelen en zonder al te grote risico's de organisatiedoelen met een structureel sluitende financiële begroting effectief, efficiënt en rechtmatig te bereiken. Een publieke organisatie heeft als opdracht de doelen te bereiken die door haar bestuur worden opgesteld. Aan het bereiken van deze doelen zijn risico's verbonden die beheerst moeten worden. Als desbetreffende organisatie hierbij de kansen zoveel mogelijk wil benutten én de risico's die de realisatie van deze doelen belemmeren zoveel mogelijk wil beheersen, wordt toepassing van het instrument integraal risicomanagement in relatie tot de doelen onontbeerlijk. Integraal risicomanagement wil zeggen dat vanuit een weloverwogen beleid continue, organisatiebrede en systematisch risico's worden geïdentificeerd, geanalyseerd en gekwantificeerd. Vervolgens worden er risicobeheersmaatregelen getroffen.

Het structureel op orde hebben van de financiële positie van OZHZ vereist enerzijds een financieel sluitende (meerjaren)begroting gebaseerd op betrouwbare realistische ramingen. Anderzijds dient OZHZ een ruim voldoende weerstandsvermogen ratio te streven.

Dit houdt in dat de gemeente altijd voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar moet hebben om de significante resterende risico's op te kunnen vangen die niet met risicomanagement zijn afgedekt (voortaan: kortweg resterende risico's genoemd). Deze risico's bepalen de benodigde weerstandscapaciteit. Daar staat de beschikbare weerstandscapaciteit tegenover.

Door als onderdeel van het risicomanagement voldoende aandacht aan het weerstandsvermogen te geven, kan worden voorkomen dat elke onvoorziene substantiële financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te krijgen. Het weerstandsvermogen fungeert als buffer tegen substantiële onvoorziene financiële tegenvallers. Het evenwicht tussen deze buffer (beschikbare weerstandscapaciteit) en deze resterende risico's (benodigde weerstandscapaciteit) dient dynamisch beheerst te worden.

Op 24 november 2016 heeft het AB de gewijzigde financiële verordening vastgesteld, gelet op artikel 216 van de Provinciewet en het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV).

Artikel 10 van de financiële verordening schrijft voor dat het DB eens per 4 jaar een nota weerstandsvermogen en risicomanagement aanbiedt aan het AB. Het relevante kader wordt primair gevormd door artikel 42 tot en met 44 van het BBV. Daarnaast heeft de commissie BBV via notities, stellige uitspraken, richtlijnen en antwoorden op vragen het kader verder uitgewerkt.

2.3 Relatie weerstandsvermogen en risicomanagement

Het structureel op orde hebben van de financiële positie van de organisatie vereist een financieel sluitende (meerjaren) begroting, gebaseerd op betrouwbare financiële ramingen. Anderzijds streeft OZHZ een voldoende omvang van het weerstandsvermogen na. Dit houdt in dat altijd voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar is om de financiële risico's op te kunnen vangen die niet door het risicomanagement zijn afgedekt. Daarmee kan worden voorkomen dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te krijgen.

Het weerstandsvermogen fungeert dus als buffer voor substantiële onvoorziene financiële tegenvallers.

Hoe groot die buffer op dat moment moet zijn, is dynamisch en dus afhankelijk van de resterende risico's dat de organisatie op dat (rapport)moment loopt.

Risico's kunnen door getroffen beheersmaatregelen in het kader van risicomanagement worden afgedekt. De niet afgedekte risico's worden zo veel mogelijk financieel gewaardeerd (uitgedrukt in kans x financiële impact) en gerelateerd aan een benodigde weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit kent structurele en incidentele componenten die direct of latent beschikbaar (kunnen) zijn.

Onder de resterende risico's in het kader van de benodigde weerstandscapaciteit worden verstaan: de risico's die:

- niet (voldoende) zijn of kunnen worden afgedekt door beheersmaatregelen (AO/IC, bedrijfsmatige sturing etc.) of overige activiteiten (verzekering, voorzieningen etc.) in het kader van risicomanagement;
- niet of nauwelijks beïnvloedbaar zijn en hoofdzakelijk tot de externe risico's behoren;
- voornamelijk een incidenteel karakter hebben en dus niet behoren tot de reguliere terugkerende risico's;
- een positief of negatief effect kunnen hebben op de doelen of de financiële positie;
- waarvan de omvang onzeker is en niet redelijkerwijs goed te kwantificeren is;
- in relatie tot de financiële positie van materiële betekenis zijn;
- zich in het verantwoordings-/begrotingsjaar (moment van rapportage) of 3 jaren daarna kunnen voordoen.

2.4 Benodigde weerstandscapaciteit OZHZ

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en het budget onvoorzien. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. Uitgangspunt is dat de structurele begroting van OZHZ sluitend is. Echter, als OZHZ geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit additionele nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de GR OZHZ. De exacte wijze waarop dit gebeurt, is vastgelegd in de bijdrageverordening.

Hierna vindt een verdere uitwerking plaats van het risicoprofiel. Deze bevat per risico:

- Een algemene omschrijving;
- Het effect;
- De impact;
- De waarschijnlijkheid;
- De financiële bandbreedte van het risico;
- De beheersmaatregelen;
- De benodigde weerstandscapaciteit.

Op grond van het risicoprofiel wordt de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Vooralsnog is uitgegaan van de risico inventarisatie zoals deze ook is opgenomen in de jaarrekening 2017.

Categorie	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Beheersmaatregel	Bandbreedte risico	Benodigde weerstandcapaciteit
1 Wettelijke taken	Bezuiniging	Schaalnadeel	Medium	Medium	Frictiekostenregeling	73.695	73.695
					Regionaal Uitvoeringsniveau	147.390	
					Nota VTH		
					Flexibele schil		
					Tarifiëring		
2 Private Kwaliteitsborging Bouw (PKB)	Privatisering	Schaalnadeel	Groot	Groot	Frictiekostenregeling	419.207	419.207
					Flexibele schil	628.811	
					Uitbreiding BWT taken		
3 Overige omzet (offerte en subsidie)	Bezuiniging	Schaalnadeel	Medium	Groot	Flexibele schil	269.368	269.368
						404.053	
4 Gemeentelijke herindeling Vijfheerenlanden	Uittreding	Schaalnadeel	Groot	100%	Frictiebepaling GR	pm	pm
					Flexibele schil	pm	
					Separate bestuurlijke besluitvorming		
5 Overgang Bouwtaken gemeente Giesenlanden	Vermindering werkzaamheden	Schaalnadeel	Groot	Zeer Groot	Frictiebepaling	pm	pm
					Flexibele Schil	pm	
6 Onderhanden werk	Afboeking projecten	Exploitatieverlies	Medium	Klein	Periodieke analyse OHW	34.227	34.227
						68.455	
7 Ziekteverzuim	Hoger dan norm (5%)	Exploitatieverlies	Groot	Groot	Verzuimbeleid	174.327	174.327
						261.490	
8 Omgevingswet	Omzetsdaling	Schaalnadeel	Groot	pm	Frictieregeling	pm	pm
					Separaat wetgevingstraject	pm	
Totaal							970.825

Waarschijnlijkheid

Zeer hoog	<i>Kans > 75%</i>
Hoog	<i>Kans > 50% en < 75%</i>
Medium	<i>Kans > 25% en < 50%</i>
Laag	<i>Kans < 25%</i>

Impact

Groot	<i>financieel risico > € 200.000</i>
Medium	<i>financieel risico > € 100.000 en < € 200.000</i>
Klein	<i>financieel risico < € 100.000</i>

1. Bezuiniging wettelijke taken en inwonerbijdrage

Met de uitvoering van wettelijke taken en inwonerbijdrage is een budget van circa € 20,7 mln. gemoeid. De uitvoering staat onder druk van met name de rijksbrede bezuinigingen. Gegeven de zienswijzen van de opdrachtgevers bij eerdere begrotingen is de kans op bezuinigingen medium (25%-50%). Door onderstaande beheersmaatregelen is de financiële impact medium (€ 74.000 – € 148.000). Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen

- Alle colleges hebben een minimaal regionaal kwaliteitsniveau (RUN) vastgesteld voor de uitvoering van milieutaken. Daarmee is een zekere mate van continuïteit gewaarborgd.
- PZH heeft in dit kader de nota VTH vastgesteld.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten. Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2,5% per jaar of 8% in vier jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Het capaciteitsbeleid van OZHZ (zie 5.1 Personeel & Organisatie). Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 85% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt flexibele capaciteit ingezet.
- Structurele effecten worden opgevangen in het tarief.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Inschatting is een bedrag van circa € 74.000.

2. Privatisering bouwplantoetsing en toezicht (Wet Kwaliteitsborging Bouw)

OZHZ voert in 2019 voor 2 gemeenten en PZH taken uit binnen het brede omgevingsdomein van de Wabo. Voor de bouwtaken wordt er vooralsnog uitgegaan dat gefaseerd een deel van de taken zal worden overgedragen aan de markt. In het AB van 26 november 2014 zijn de eerste contouren van de effecten voor OZHZ geschetst. Inschatting is dat de Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB) voor OZHZ leidt tot een omzeterderving van maximaal € 986.000 per jaar. De kans op de deze ontwikkeling is groot (50%-75%), de financiële impact is ook groot (394.000 - 591.000), gerekend over een periode van 2 jaar. Het WKB risico raakt de hele dienst en daarmee alle eigenaren. Over de verdeling van het risico geeft de bijdrageverordening geen precieze afbakening. In beginsel is de frictievergoeding van toepassing bij individuele bezuinigingen groter dan 2,5% per jaar en 8% over een periode van 4 jaar. Uitzondering vormen bezuinigingen naar aanleiding van veranderingen in nationale of Europese wetgeving. Indien het algemeen bestuur besluit dat er sprake is van een collectieve bezuiniging, brengt de Omgevingsdienst in beeld wat het effect is op het uitvoeringsniveau en de meerjarenbegroting en wat de reële frictiekosten zijn. Hiertoe wordt alsdan een financieel dekkingsvoorstel voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Aangezien er sprake is van een ontwikkeling in de nationale wetgeving, zou de redentatie kunnen opgaan dat sprake is van een collectieve bezuiniging. In dat geval komen de werkelijke netto frictiekosten voor rekening van alle eigenaren. Argumentatie voor het collectief delen van het risico is dat OZHZ geen afzonderlijke bedrijfsvoeringen heeft ingericht rondom milieu en bouw. Alle eigenaren profiteren derhalve van taakuitbreidingen in het verleden en toekomst. Daarentegen delen ze in het risico. Een eventueel negatief exploitatieresultaat komt ten laste van alle eigenaren, in beginsel naar rato van hun budgettaire inbreng. Overigens kan het algemeen bestuur afwijkend beslissen over de verdeling van een (negatief) resultaat en daarmee dus expliciet over de verdeling van een risico.

Daar tegenover staat de redenatie dat sprake is van een individuele verandering in de wetgeving en dat daarmee sprake is van een individuele taakstelling. In dat geval betalen de desbetreffende bouw-gemeenten een standaard frictievergoeding (3 maal jaaromzet) over het "te veel" bezuinigde bedrag. Het saldo tussen de frictievergoeding en de werkelijke frictiekosten komt dan ten nadeel/gunste van het resultaat dat vervolgens door het algemeen bestuur wordt bestemd.

De bijdrageverordening is derhalve niet eenduidig over de verdeling van het WKB risico. OZHZ zal derhalve de risicoverdeling bestuurlijk agenderen op het moment dat meer duidelijkheid is over het effect. Dit ook vanuit het gegeven dat het algemeen bestuur uiteindelijk besluit over de resultaatverdeling en daarmee impliciet over de risicoverdeling WKB.

Beheersmaatregelen

- Het capaciteitsbeleid van OZHZ (zie hoofdstuk 5.1). Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 85% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt flexibele capaciteit ingezet.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten. Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2,5% per jaar of 8% in vier jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Verdere uitbreiding van de BWT-taken verkleint het risico voor OZHZ. Al naar gelang de specifieke situatie (met name de flexibele schil die overkomt) worden afspraken op maat gemaakt inzake het WKB risico.

In geval van frictiekosten zal OZHZ een financieel dekkingsvoorstel indienen bij het AB.

Benodigde weerstandscapaciteit

De uiteindelijke financiële opgave is sterk afhankelijk van de mate waarin het lagere volume aan taken kan worden opgevangen door het terugbrengen van de flexibele schil en/of overige uitbreiding van BWT-taken. Door de afbouw van de flexibele schil is de verwachting dat per saldo het financiële nadeel circa 210.000- 314.000 per jaar zal zijn. De financiële impact is derhalve groot. Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen. Daarnaast is rekening gehouden met de terugname van de Bouw en Woningtoezicht taken van de gemeente Giesenlanden en de herindeling van de gemeente Leerdam met de gemeente Zederik en Vianen.

Inschatting van het benodigde weerstandsvermogen is een bedrag van circa €. 419.000.

3. Overige omzet

De overige taken betreffen onder meer de offertetaken en subsidies. Met de uitvoering is een budget van circa 2,5 mln. per jaar gemoeid. Gegeven de rijks brede bezuinigingen is de kans op bezuinigingen hoog (50%-75%). Gerekend over een periode van 2 jaar wordt de financiële impact ingeschat op groot (€ 269.000 - € 404.000).

Beheersmaatregelen

Voor de adviestaken geldt dat er tot nu toe geen sprake is van enige verplichting naar gemeenten om werk bij OZHZ neer te leggen. Budgetten mogen binnen zekere marges fluctueren. Doelstelling is om 85% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt flexibele capaciteit ingezet. Daarmee kan flexibel worden ingespeeld op omzetfluctuaties.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Inschatting is een bedrag van circa € 269.000.

4. Gemeentelijke herindeling Vijfheerenlanden

De deelnemers Leerdam en Zederik hebben besloten tot een bestuurlijke fusie waarbij ook de gemeente Vianen (provincie Utrecht) is betrokken. Volgens het herindelingsadvies ligt de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden in de provincie Utrecht. In dat geval treden Leerdam en Zederik uit de gemeenschappelijke regeling van OZHZ.

Vooruitlopend op de definitieve uittreding wordt in 2018 een traject doorlopen om de afname van taken en het daarmee gemoeide budget te kunnen opvangen en de overgang van personeel naar de nieuwe organisatie (fusiegemeente of omgevingsdienst in Utrecht) te faciliteren. Voor zover bekend zijn de verwachte uitkomsten van deze trajecten opgenomen in de voorliggende begroting, waarbij rekening is gehouden met de frictiebepalingen die zijn opgenomen in de gemeenschappelijke regeling. Eerder was al uitgesproken dat OZHZ optimaal zal meewerken aan kostenreductie voor de toetreders, maar ook dat de taken die OZHZ thans uitvoert voor Leerdam en Zederik niet budgetneutraal aan de gemeenschappelijke regeling kunnen worden onttrokken. De achterblijvende deelnemers mogen immers niet met de kosten van uittreding worden geconfronteerd. Om de ontvlechting (mocht het daartoe komen) zorgvuldig te laten verlopen en de publieke kosten zoveel mogelijk te mitigeren en met elkaar te delen is het wenselijk dat dit traject voor alle partijen duidelijk verloopt. In dat kader is bijvoorbeeld ook gewezen op het lopende traject om te komen tot een sociaal plan.

De totale omzet op jaarbasis van de gemeenten Zederik en Leerdam bedraagt circa € 1,5 mln.

In de gemeenschappelijke regeling is de bepaling opgenomen dat, bij uittreding van een deelnemer, het AB de financiële en organisatorische gevolgen van de uittreding regelt en de verschuldigde schadeloosstelling vaststelt. De verschuldigde schadeloosstelling bedraagt ten minste drie maal de jaaromzet van de betreffende deelnemer in het jaar waarin het besluit tot uittreding door de deelnemer wordt genomen. In bijzondere omstandigheden kan het AB een andere schadeloosstelling vaststellen. Deze bepaling is opgenomen om de overige deelnemers in de gemeenschappelijke regeling niet met achterblijvende kosten te confronteren.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde frictiebepaling en het te doorlopen bestuurlijk traject is het effect op het benodigde weerstandsvermogen vooralsnog niet in te schatten (pm).

5. Terugname bouwtaken door gemeente

Eind december 2017 hebben de gemeenteraden van Giessenlanden en Molenwaard besloten dat de VTH-bouwtaken vanaf 1 januari 2019 in eigen beheer door de nieuwe gemeente Molenlanden zullen worden uitgevoerd. In 2018 worden met de gemeenten afspraken gemaakt om deze overgang van taken zo soepel mogelijk te laten verlopen. Op deze terugname van taken is het regime van de bijdrageverordening van OZHZ van toepassing. Vooralsnog is besloten om deze post als PM post op te nemen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregelen is een weerstandscapaciteit nodig van p.m.

6. *Onderhanden werk*

Het onderhanden werk betreft de al bestede, maar nog niet afgerekende, uren op lopende projecten en subsidies. De omvang op basis van de jaarrekening 2017 is circa € 269.000. De kans op een afboeking is relatief klein (25% - 50%). De financiële impact is laag tot medium (€ 34.227 - € 68.445), gerekend over een periode van 1 jaar.

Beheersmaatregelen

- Als onderdeel van het interne controleprogramma voert OZHZ per vier maanden een integrale doorlichting uit van het onderhanden werk. Eventuele afboekingen worden in de bestuursrapportage gedekt uit de post onvoorzien.
- De factuureercyclus is verder aangescherpt, evenals de interne controle op de uitvoering van gesubsidieerde taken.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregelen is een weerstandscapaciteit nodig van circa € 34.000.

7. *Ziekteverzuim*

In de begroting wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 5%. In geval van een hoger ziekteverzuim, is er sprake van productiviteitsverlies. De kans is, gelet op de voorgaande jaren, groot (50% - 75%), de financiële impact gemiddeld (€ 174.327 - € 261.490), gerekend over een periode van een jaar.

Beheersmaatregelen

- Het verzuimbeleid van OZHZ. In paragraaf 5.1 Personeel & Organisatie is het verzuimbeleid uitgebreid toegelicht.
- Monitoren ziekteverzuim gedurende het jaar.
- Bij structurele hogere trend financieel dekking voorstel AB.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van circa € 174.000.

8. Herziening omgevingsrecht

Momenteel wordt gewerkt aan een fundamentele herziening van het omgevingsrecht. Gestreefd wordt naar één wet met onderliggende uitvoeringsregelgeving. Deze Omgevingswet zal betrekking hebben op bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur, infrastructuur en ontgrondingen en raakt daarmee rechtstreeks het werkdomein van OZHZ. Thans lopende separate wetstrajecten als de genoemde Wkb en de VTH-kwaliteitseisen zullen op termijn (deels of geheel) onderdeel worden van de Omgevingswet. Gekozen is voor een Omgevingswet als raamwerk, waarbij uitwerking van diverse vraagstukken en onderwerpen die voor de uitvoeringspraktijk cruciaal zijn, in onderliggende regelgeving plaatsvindt. Naar verwachting zal gedurende 2018 en 2019 steeds meer helderheid komen over de impact voor OZHZ en zijn opdrachtgevers.

Beheersmaatregelen

- Het capaciteitsbeleid van OZHZ (zie hoofdstuk 5.1). Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 85% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet.

Benodigde weerstandscapaciteit

Gegeven de onzekerheden kan de financiële impact nog niet worden bepaald.

2.5 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve (per 1 januari 2018: 1 miljoen) en het budget onvoorzien (geraamd 2018: € 224.838, 2019: € 208.164). De omvang van het weerstandsvermogen per 2018 bedraagt € 1,2 mln. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de eventuele gevolgen van de resultaatsbestemming naar aanleiding van de jaarrekening 2017. Het weerstandsvermogen is daarmee ruim op peil, maar gezien de geïdentificeerde risico's is de kans dat de komende jaren een beroep zal moeten worden gedaan op het weerstandsvermogen groter geworden.

2.6 Kentallen

Ook op grond van de netto schuldquote, solvabiliteit en structurele exploitatieruimte kan worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van OZHZ op orde is.

OZHZ	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	MJB 2020	MJB 2021	MJB 2022
Netto schuldquote	-8%	-7%	-27%	-32%	-28%	-25%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-8%	-7%	-27%	-32%	-28%	-25%
Solvabiliteitsratio	22%	31%	46%	44%	40%	37%
Grondexploitatie	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	1%	1%	1%	1%	1%	1%

Een negatieve netto schuldquote houdt in dat OZHZ, na aftrek van de vorderingen, netto geen schulden heeft.

De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen eigen vermogen en de totale passiva.

De structurele exploitatieruimte is de post onvoorzien, die onderdeel is van het weerstandsvermogen.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Voorbeelden zijn:

- het huurcontract inzake de locatie Post 120;
- de uitbesteding van de ICT dienstverlening bij het SCD (en derhalve geen eigen investering in een netwerk, rekencentrum en generieke hardware);
- leasecontracten voor het wagenpark.

Bij OZHZ is alleen sprake van materiële vaste activa.

De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen investeringen die OZHZ heeft gedaan als huurder in het gebouw om goede en werkbare kantoorruimtes te verkrijgen, in de ICT sfeer, specifiek voor OZHZ. Daarbij gaat het om digitalisering van de archieven. Daarnaast is bij de verhuizing ook een forse investering gedaan in kantoormeubilair. Op grond van de wijziging van de financiële verordening die is vastgesteld op 24 november 2016 is de grens voor het activeren van de kapitaalgoederen verlaagd van € 10.000,- naar € 450,-. De reden daarvoor is meer grip te krijgen op aanschaffingen met een meerjarig nut. Daarnaast wordt met de verlaging van de grens aangesloten bij de Wet op de vennootschapsbelasting (Wet VPB). Het heeft praktische voordelen om kapitaalgoederen eenduidig te activeren in de fiscale en reguliere balans.

OZHZ hanteert bij het activeren van de activa de volgende uitgangspunten:

Materiële vaste activa worden lineair afgeschreven. De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:

- 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
- 3 jaar: automatiseringsapparatuur;
- 10 jaar: kantoormeubilair en schoolmeubilair;
- 20 jaar: motorvoertuigen;
- 5 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen.

Bij de vorming van OZHZ zijn de vaar- en voertuigen en specifieke apparatuur “om niet” overgenomen van de provincie. De onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage. Binnen de materiële budgetten die vanuit de provincie zijn opgenomen bij OZHZ zijn middelen vrijgemaakt om te zijner tijd de kapitaallasten te kunnen opvangen van de noodzakelijke vervangingen van de kapitaalgoederen. Bij de start van OZHZ is met de provincie overeengekomen dat de provincie de eerstkomende vervanging van de Pandion voor zijn rekening neemt.

Onderstaand een overzicht van de materiële vaste activa per categorie.

Boekwaarde van de Materiële vaste activa (bedragen in €) per:		1-1-2018
Huurdersinvesteringen gebouw Post 120		661.922
ICT en audiovisuele investeringen Post 120		335.758
Meubilair Post 120		124.104
Totaal		1.121.784

Onderstaand zijn de diverse materiele activa kort toegelicht en is aangegeven wat de planning is om te investeren of inmiddels is geïnvesteerd in 2018 deze investeringen genereren hogere afschrijvingslasten in 2019. De rente over de geïnvesteerde bedragen is vooralsnog gesteld op 0%. De verwachting is dat de rente het komende jaar op hetzelfde lage niveau blijft en OZHZ door de met eigen vermogen gefinancierde kapitaalgoederen nauwelijks rente-inkomsten misloopt. Voor de financiering van de kapitaalgoederen geen langlopende leningen aangetrokken.

a. Huisvesting Post 120

OZHZ heeft zich eind 2015 gehuisvest in het pand Post 120. Het investeringskrediet betreft de gebruikersinvesteringen in het pand, zoals de douche- en kleedfaciliteiten, de binnentrap, archiefruimte, dakterras, etc. In 2017 zijn geen investeringen gedaan op het gebied van huisvesting. In de vergadering van 23 november 2017 heeft het algemeen bestuur een nieuw krediet gevoteerd van € 100.000,- voor investeringen in het pand Post 120. Dit krediet is bestemd voor het realiseren van een stralingsvrije ruimte, meer concentratieplekken, telefoonfaciliteiten in de bibliotheek en betere geluidisolatie in vergaderruimten. De realisatie is voorzien in 2018.

b. ICT en audiovisuele investeringen post 120

Op deze post zijn de investeringen verantwoord die de Omgevingsdienst de afgelopen jaren heeft gedaan in de bekabeling en audiovisuele middelen etc.

c. Kantoormeubilair

In 2016 heeft OZHZ een nieuw kantoorpand betrokken. Er is destijds nieuw meubilair aangeschaft. Dit meubilair heeft een meerjarig nut en is dus geactiveerd.

d. Implementatie JOIN

Eind april heeft OZHZ een contract gesloten met Decos voor een nieuw zaakstelsel – document management systeem (DMS). Met het systeem, genaamd JOIN, heeft OZHZ een compleet systeem dat is voorbereid op digitaal werken in Post 120. Het investeringskrediet bedraagt de eenmalige implementatiekosten plus de kosten voor de koppeling met andere systemen. In 2018 wordt ingezet op verdere digitalisering van het archiefsysteem.

e. Implementatie TPFA

Na een marktverkenning is in het tweede kwartaal 2016 de aanbesteding gestart van een geïntegreerd systeem voor het tijdschrijven en de financiële administratie. In het najaar heeft gunning en opdrachtverstrekking plaatsgevonden aan Afas Software. OZHZ is voornemens verder te gaan met het ontwikkelen van een zogenaamd dashboard. De verwachting is dat in 2018 hiervoor een bedrag benodigd is van ca. € 30.000,-.

4. Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is, in samenhang met de financiële verordening die in artikel 216 van de Provinciewet is voorgeschreven, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut (vastgesteld door het AB op 24 november 2016) zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

4.1 Algemene ontwikkelingen

De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Een belangrijk element daarbij is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Decentrale overheden zijn sinds enkele jaren verplicht om overtollige kasgelden aan te houden in de Schatkist van het Rijk.

4.2 Risicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer zijn:

- leningen en garanties mogen uitsluitend verstrekt worden conform de Wet Fido en na tussenkomst van het dagelijks bestuur;
- het gebruik van derivaten is toegestaan conform de Wet, maar deze worden uitsluitend toegepast ter beperking van financiële risico's.

4.3 Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- geen overschrijding van de kasgeldlimiet en renterisico norm conform de Wet Fido;
- nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- de rente-typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
- streven naar spreiding in de rente-typische looptijden en uitzettingen.

4.4 Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves. Voor 2019 bedraagt deze limiet 8,2% van € 27,3 miljoen = € 2,24 miljoen (2018: 8,2 % van € 23,3 miljoen = € 1.91 miljoen)

4.5 Renterisico norm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisico norm. Als lange financiering wordt volgens de Wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rente-typische looptijd groter dan 1 jaar. Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in de wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rente-typische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisico norm is de spreiding van het renterisico over de jaren. OZHZ heeft geen financieringsvormen met een rente-typische looptijd van langer dan een jaar en verwacht deze ook niet aan te gaan in 2019. De rente risico norm bedraagt voor 2018: € 4.7 miljoen en voor 2019: € 5.5 miljoen

4.6 Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is in hoofdzaak geconcentreerd bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten. In 2013 heeft OZHZ een (verplichte) overeenkomst afgesloten met het Ministerie van Financiën inzake het schatkistbankieren.

4.7 Leningenportefeuille

Voor het begrotingsjaar heeft OZHZ geen langlopende leningen in de portefeuille. De liquiditeitspositie is momenteel ruim voldoende.

5. Bedrijfsvoering

De Nota Bedrijfsvoering van OZHZ geeft de kaders weer voor de bedrijfsvoering in de periode 2016 - 2019. Verdere uitwerking vindt plaats in de paragrafen bedrijfsvoering, financiering, weerstandsvermogen en onderhoud kapitaalgoederen van deze begroting. Deze paragraaf over de bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

5.1 Personeel & Organisatie

Organisatieontwikkeling ('doorontwikkeling')

Met ingang van 1 april 2017 is OZHZ gaan werken met een vernieuwde organisatiestructuur. De nieuwe structuur moet het beter mogelijk maken dat medewerkers worden gestimuleerd om zich te ontwikkelen naar zelfstandige professionals. Bij het oppakken van integrale vraagstukken waar gemeenten en provincie om vragen, mag men niet worden 'gehinderd' door interne barrières. Met andere woorden, de nieuwe structuur sorteert al voor op het werken zoals bij de nieuwe Omgevingswet van een ieder zal worden verwacht.

Op het niveau van het management kunnen in die context twee belangrijke wijzigingen worden genoemd. Ten eerste is in de hele organisatie de 'managementdichtheid' verkleind door te zorgen voor een plattere organisatie. Ten tweede is het strategisch vermogen vergroot doordat de organisatie voortaan wordt aangestuurd door een driehoofdige directie. Ook de unitmanagers sturen primair vanuit het integrale belang van de organisatie. Alle regelingen en (onder)mandaten van AB, DB en directeur zijn in 2017 aangepast aan de nieuwe organisatie en manier van werken.

In 2018 wordt een eerste tussenevaluatie gehouden naar de effecten van deze doorontwikkeling. Van de medewerkers wordt immers het nodige aan competenties gevraagd om hun werk met meer zelfstandigheid te gaan doen. In het AB is stilgestaan bij het feit dat dit tijd nodig heeft en goede begeleiding. In de tussenevaluatie wordt de in gang gezette beweging gemeten en bezien of en waar bijsturing nodig is.

Alle medewerkers zijn geplaatst in de nieuwe organisatie. In een aantal gevallen is sprake van ontstaat er schaafrictie omdat medewerkers worden geplaatst op een formatief lager ingeschaalde functie. De omvormingskosten ten gevolge van de doorontwikkeling worden gedekt uit de daarvoor bestemde reserve "Doorontwikkeling OZHZ".

Strategische Personeelsplanning

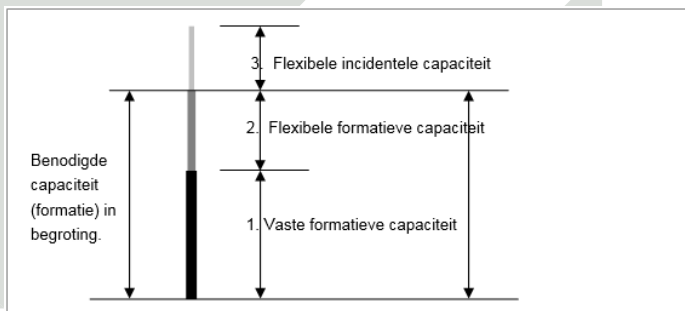
De hierboven geschetste ontwikkelingen in externe omgeving en organisatie maken een strategische personeelsplanning noodzakelijk.

De ontwikkelingen die op de organisatie afkomen hebben in meer of mindere mate rechtstreeks invloed op de personeelsbehoefte van OZHZ. Wat dit exact betekent voor het huidige en benodigde personeelsbestand in de toekomst is nu niet duidelijk. Daarom is het van belang om de interne en externe ontwikkelingen die op de organisatie afkomen te onderzoeken en de impact daarvan op de personeelsbehoefte te analyseren. Hierdoor wordt de gewenste personeelsbehoefte afgezet tegenover het huidige personeelsbestand. De kloof hiertussen wordt daarmee duidelijk zodat speerpunten kunnen worden geformuleerd om de kloof te overbruggen.

Samen met het management zal P&O dit traject oppakken waarbij drie jaar vooruitgeblikt wordt. De speerpunten zullen in projectplannen worden uitgewerkt waarbij geprioriteerd wordt zodat bepaald kan worden wat er wanneer opgepakt wordt.

Capaciteitsbeleid

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Daarom streeft OZHZ flexibilisering na ten aanzien van de eigen interne capaciteit. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden; onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren.

Doelstelling is een gemiddelde flexibele capaciteit (flexibele formatieve en flexibele incidentele capaciteit) van 15% van de totale eigen formatie. In 2017 is sprake geweest van een aanzienlijke incidentele omzet waardoor er sprake is van een relatief hoge inzet van flexibele capaciteit (20,3%). Voor 2019 is de verwachte flexibele capaciteit ca 16,3%.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim bij OZHZ is afgelopen jaren flink gedaald. OZHZ streeft naar een ziekteverzuim van minder dan 5%, de gehanteerde norm in de begroting is 5%. Het ziekteverzuim is 2017 bedroeg 5,4%.

De afgelopen jaren zijn structurele verbeteringen in gang gezet om het ziekteverzuim te beperken. In het begin heeft de focus gelegen op het korte termijn beïnvloedbare deel van het ziekteverzuim; bijvoorbeeld door een vaste ziekmeldingsprocedure en het bespreekbaar maken van verzuimgedrag. Het verzuimgedrag vast onderwerp bij de personeelsgesprekken. Centraal in de aanpak staat het in contact blijven met de langdurig zieke medewerker, met inachtneming van de regels die zijn vastgelegd in de Wet verbetering poortwachter. Daarnaast houden managers rekening met het feit dat het te doorlopen traject als werkgever bij ziekte van de medewerker twee jaar kan duren. Hierbij wordt ingezet op het juist volgen van procedures zodat de zorg voor de medewerker eventueel wordt overgenomen door het UWV middels het toekennen van een WIA-uitkering.

5.2 ICT

Digitaal werken en informatiebeleid

In 2017 heeft OZHZ de strategie met betrekking tot digitaal werken en informatiebeleid vastgesteld. OZHZ werkt digitaal, voor een effectieve, efficiënte en transparante uitvoering van zijn taken voor opdrachtgevers en burgers en bedrijven. OZHZ:

- verwerkt en communiceert informatie digitaal, tenzij...
- werkt digitaal betrouwbaar: informatie klopt en wordt veilig verwerkt
- werkt plaats- en tijdonafhankelijk
- zet informatie op de kaart
- werkt zaakgericht, op basis van standaarden

Daar wordt een begin mee gemaakt in 2018 en dit zal verder doorlopen in 2019 en latere jaren.

In de afgelopen jaren lag de nadruk op het geheel digitaal af kunnen handelen van werkprocessen. Dat doel is nagenoeg bereikt. De volgende stap is het digitaal uitwisselen met opdrachtgevers, ketenpartners, burgers en bedrijven. Dat is onder meer belangrijk om goed voorbereid te zijn op het werken onder de nieuwe Omgevingswet. Digitale kaarten zullen daarbij een steeds belangrijker rol gaan spelen. Bijvoorbeeld kaarten met actuele informatie over de leefomgeving. OZHZ heeft ervaring met het maken van deze kaarten, maar om deze kaarten beter te gebruiken binnen de interne werkprocessen en beter te kunnen gebruiken voor uitwisseling van informatie met anderen, is een moderniseringsslag nodig.

Een andere stap is het verder digitaliseren van de communicatie met burgers en bedrijven. Digitaal communiceren gaat nu vaak via e-mail, dat is niet veilig en onbetrouwbaar. In 2018 neemt OZHZ een voorziening voor e-formulieren in gebruik, die onder meer kan worden gebruikt voor aanvragen en meldingen waarvoor nog geen landelijk digitaal loket is en in de gevallen waarin dit juridisch mogelijk is. Deze voorziening werkt met Digi-D en eHerkenning. Ook het gebruik van landelijke digitale loketten, zoals Mijn Overheid voor digitale publicaties zal worden uitgebreid. Het doel is om stapsgewijs zo veel mogelijk veilig en betrouwbaar digitaal te communiceren met burgers en bedrijven. Voor de medewerkers is tijdonafhankelijk werken inmiddels gerealiseerd, maar het plaatsafhankelijk werken voor alle medewerkers waarvoor dit relevant is vraagt nog een investering. In 2018 wordt daarvoor een investeringsplan gemaakt, dat zal doorlopen in 2019. Daarmee zal OZHZ als werkgever voor jonge medewerkers, die steeds meer gewend zijn om op die manier te werken, aantrekkelijker worden en de dienstverlening wordt flexibeler.

"Informatie" krijgt een steeds belangrijker plaats in het werk van OZHZ. Daarmee wordt ook de datakwaliteit steeds belangrijker: het actueel en volledig krijgen en houden van informatie is continue een punt van aandacht. Zo heeft het verminderen van de regeldruk, tegelijk tot gevolg dat er minder zicht is op milieubelastende activiteiten. Het op orde houden van de datakwaliteit is ook voor 2019 een speerpunt.

Voor de omgevingswet zal landelijk het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) worden ingericht. De verwachting is dat hier in 2018 meer over bekend zal worden. Voor OZHZ is het belangrijk om op tijd voorbereid te zijn op het DSO, dat is voor 2019 een aandachtspunt. Hiertoe zal in de regio met informatiemanagers worden geschakeld en levert OZHZ een projectleider voor pilots Datakwaliteit met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland en de provincie.

Informatiebeveiliging en privacy

Met het toenemende belang van informatie, wordt ook informatiebeveiliging steeds belangrijker en de aandacht voor privacy groter. Informatie moet beschikbaar zijn, betrouwbaar zijn en mag niet in onbevoegde handen komen. In 2018 stelt OZHZ de beleidskaders voor privacy en informatiebeveiliging vast, op basis van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming en het normenkader van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten. De risicobenadering zal hierin centraal staan.

Met ingang van 25 mei 2018 is de AVG van toepassing. In 2017 en 2018 heeft OZHZ, in afstemming met het SCD, een traject doorlopen om te kunnen voldoen aan de AVG. Onder andere is hiertoe een dienstverleningsovereenkomst met het SCD gesloten waarin is geregeld dat OZHZ gebruik maakt van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) van het Juridisch Kenniscentrum van de GRD. Ook is in samenwerking met het SCD de informatiebeveiliging volgens de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) op orde gebracht en heeft het DB in april 2018 het privacy- en informatiebeveiligingsbeleid voor OZHZ vastgesteld. In aanvulling op de audits die vanuit de FG worden geïnitieerd zal de compliance van de AVG in 2019 verder worden geïmplementeerd in het kwaliteitsmanagementsysteem van OZHZ waarin de naleving van de AVG in de beheerfase zal worden verwerkt.

Digitalisering archief

De overheid communiceert steeds meer digitaal met burgers, bedrijven en in het onderlinge verkeer. Dat leidt tot de wens om werkprocessen volledig digitaal in te richten. Daar hoort ook een volledig digitale informatiehuishouding bij. Wat er nog op papier wordt vastgelegd, maakt plaats voor digitale scans. Het is in zulke situaties mogelijk om papieren archiefbescheiden ook formeel te vervangen door digitale reproducties. De papieren originelen worden dan vernietigd. OZHZ werkt sinds 18 november 2015 met het zaakstelsel Decos JOIN dat voldoet aan de NEN 2082. Dit stelsel maakt het mogelijk om documenten digitaal duurzaam op te slaan, te onderhouden en door te zetten naar behandelaars. Bij de inrichting van het stelsel destijds is rekening gehouden met de eisen voor het toekomstige vervangingstraject en voor een digitaal duurzame beheeromgeving.

Overheden zijn op grond van artikel 7 van de Archiefwet 1995 bevoegd papieren archiefbescheiden te vervangen door digitale reproducties teneinde de aldus vervangen bescheiden te vernietigen. Het DB van OZHZ is bevoegd ('zorgdrager') ten aanzien van de archiefbescheiden van de gemeenschappelijke regeling en heeft daartoe al in 2017 een 'vervangingsbesluit' vastgesteld. De colleges van B&W en het college van GS zijn zorgdrager voor de archiefbescheiden die OZHZ ontvangt en verzendt in het kader van de aan OZHZ gemandateerde taken. OZHZ heeft de gemeenten en de provincie in oktober 2017 daarom verzocht ook een vervangingsbesluit te nemen voor de vervanging van die archiefbescheiden. Het Handboek Vervanging Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, dat de instemming heeft van de archivariissen van de betrokken gemeenten en de provincie, dient daarbij als inhoudelijke onderbouwing van het vervangingsbesluit, en is er onlosmakelijk mee verbonden. In Q1 van 2018 is de besluitvorming bij gemeenten en provincie afgerond en in Q2 is daadwerkelijk aangevangen met de digitalisering en vervanging van het archief.

Dienstverleningsrelatie OZHZ – GR Drechtsteden

Het dienstverleningscontract tussen OZHZ en de GR Drechtsteden, i.c. het Servicecentrum Drechtsteden, loopt tot 1 april 2021. Conform eerdere afspraken in het AB heeft in 2017 besluitvorming plaatsgevonden over de vraag of de dienstverleningsrelatie na 2021 wordt voortgezet. Het betreft de dienstverlening op het gebied van ICT, personeelszaken en overig.

Kern van de besluitvorming van het AB is dat OZHZ de dienstverleningsrelatie met het SCD in principe na 2021 wil continueren op de juridische grondslag van het alleenrecht en onder de voorwaarde van een marktconforme prijs-kwaliteitverhouding. Aan het SCD is bovendien meegegeven dat het AB kritisch staat tegenover het outsourcen van de dienstverlening die OZHZ afneemt. In februari 2018 heeft het DB besloten de trajecten om te komen tot een nieuwe concept-dienstverleningsovereenkomst en inzake het verlenen van een alleenrecht met ingang van 1 april 2021 parallel te doorlopen. In Q1-2 van 2019 kan dan op goede en volledige gronden besluitvorming plaatsvinden in het DB en AB over het al dan niet verlengen van de dienstverleningsrelatie tussen de beide organisaties. De concept-dienstverleningsovereenkomst zal zijn gebaseerd op een programma van eisen dat, mocht alsnog niet tot contractsluiting kunnen worden overgegaan, tevens gebruikt kan worden in een Europese aanbesteding (mocht dat scenario zich voordoen).

5.3 Financieringsmodel

Om het mogelijk aantrekkelijk te maken voor opdrachtgevers om extra taken bij OZHZ te beleggen is onderzocht of een gescheiden boekhouding voor bouw- en milieutaken, zoals bijvoorbeeld bij ODMH wordt gedaan, hieraan bijdraagt.

Bij de start van OZHZ in 2011 waren de BWT-taken van de gemeente Dordrecht reeds een geïntegreerd onderdeel van de uitvoering en bedrijfsvoering van de voorloper van OZHZ, MZHZ. Er was al sprake van geïntegreerd toezicht bouw en milieu. Deze situatie wijkt sterk af van de situatie bij de oprichting van ODMH. In de loop der jaren heeft uitbreiding plaatsgevonden voor de BWT-taken van de gemeenten Alblasserdam, Leerdam en Giessenlanden. Per 2019 resteren nog de gemeenten Dordrecht en Alblasserdam. Scheiding van de werkwijze en bedrijfsvoering (boekhouding) van deze gemeenten is complex, omdat de taken niet gescheiden maar juist geïntegreerd worden uitgevoerd, en scheiding leidt dan ook tot herverdeling van kosten. Vraag is of hiervoor voldoende draagvlak is.

Daarnaast is recent het financieringsmodel OZHZ aanzienlijk vereenvoudigd. Op grond van de vereenvoudiging heeft OZHZ o.a. een geïntegreerde projectadministratie kunnen implementeren wat de betrouwbaarheid en efficiëntie van de boekhouding sterk heeft vergroot. Een gescheiden boekhouding leidt tot extra complexiteit en zorgt er waarschijnlijk voor dat de volledige integratie binnen de standaard van het financiële pakket niet mogelijk is.

Concluderend kan worden gesteld dat een gescheiden boekhouding voor bouw- en milieutaken niet aansluit bij de integrale werkwijze en het vereenvoudigde financieringsmodel. De vraag is of er voldoende draagvlak bestaat voor de negatieve effecten ten opzichte van de mogelijke voordelen. Bij een gescheiden boekhouding is niet langer sprake van een eenduidig tarief voor bouw en milieu. Dit zou leiden tot herverdelingseffecten tussen de opdrachtgevers.

Het (financiële) voordeel van het doel van taakuitbreiding ligt met name in het tarief dat kan dalen bij een hogere structurele omzet. In de huidige werkwijze is sprake van een hoge incidentele omzet. Hierdoor ontstaat een hoog exploitatieresultaat dat aan de achterkant via de resultaatbestemming terugvloeit aan de eigenaren. Dit komt doordat een deel van het risico van incidentele opdrachten nu impliciet in het uniforme tarief, dat voor structurele en incidentele opdrachten wordt gehanteerd. Onder het uitgangspunt dat *"elk jaar incidenteel, ook structureel is"* kan het tarief aan de voorkant dalen door meer realistische structurele afspraken te maken met opdrachtgevers, doordat het risicodeel in het tarief verkleind wordt. Hierbij moet worden gezien of er eventueel belemmerende factoren voor het structureel toezeggen van budget zijn die kunnen worden weggelaten.

OZHZ zal in 2018 in samenspraak met de AGE een voorstel uitwerken op welke wijze het aantrekkelijker kan worden gemaakt om structurele budgetafspraken te maken.

Vooruitlopend op deze ontwikkeling heeft PZH besloten om de variabele component van het jaarprogramma, structureel in de begroting op te nemen.

5.4 Kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg van OZHZ is ondergebracht in het kwaliteitssysteem. Dit kwaliteitssysteem heeft vanaf begin 2017 een proces van hercertificering doorlopen volgens de nieuwe norm ISO-9001 versie 2015. Het kwaliteitsdocument van OZHZ beschrijft het systeem, de organisatie, de bedrijfsactiviteiten met de hoofdprocessen en de daarop uit te voeren kwaliteitscontrole en systeem van evaluatie en verbeteren. Het systeem wordt actueel gehouden door de kwaliteitsmanager, ondersteund door het kwaliteitsteam. De kwaliteitsmanager draagt ook zorg voor de interne kwaliteitscontrole (actualisatie en auditing). De directie en het managementteam zijn betrokken bij het systeem en worden periodiek geïnformeerd over de auditresultaten.

In de nieuwe norm is meer aandacht voor het beheersen van risico en het oppakken van kansen. Dit sluit aan bij het voornemen van OZHZ om in de beheersing van haar processen en de verbetering hiervan meer risico gestuurd te laten plaatsvinden. Begin 2019 vindt certificering plaats conform de nieuwe norm ISO-9001:2015. In 2019 zal de verdere implementatie van de nieuwe systematiek haar beslag krijgen in de dienst.

V BIJLAGEN

Bijlage 1 Omzet 2018 en 2019

Omzettafel 2018							
Opdrachtgevers	Inwonerbijdrage	Wettelijke taken	Adviezen	Overig	Totaal	7.4 Milieubeheer	8.3 Wonen en Bouwen
Alblasserdam	59.390	1.020.893			1.080.283	302.346	718.547
Binnenmaas	85.564	420.578			506.142	420.578	-
Cromstrijen	38.218	177.378			215.596	177.378	-
Dordrecht	355.943	5.508.112			5.864.055	1.989.679	3.518.433
Giessenlanden	43.326	1.109.707			1.153.033	342.707	767.000
Gorinchem	105.285	440.165			545.450	440.165	-
Hardinxveld-Giessendam	53.190	336.892			390.082	336.892	-
Hendrik Ido Ambacht	87.328	313.619			400.947	313.619	-
Korendijk	32.185	146.357			178.542	146.357	-
Leerdam	61.642	1.058.610			1.120.252	258.273	800.337
Molenwaard	86.724	586.987			673.711	586.987	-
Oud-Beijerland	70.863	235.196			306.059	235.196	-
Papendrecht	96.130	378.440			474.570	378.440	-
Sliedrecht	74.147	393.738			467.885	393.738	-
Strijen	26.081	167.314			193.395	167.314	-
Zederik	40.972	295.561			336.533	295.561	-
Zwijndrecht	133.107	575.724			708.831	575.724	-
Provincie Zuid-Holland	578.905	5.591.632	613.000	220.000	7.003.537	5.591.632	-
Overig		26.700	1.718.242*	3.000	23.700		
TOTAAL	2.029.000	18.730.203	2.331.242	223.000	23.313.445		
* betreft totale overige adviestaken							
Omzettafel 2019							
Opdrachtgevers	Inwonerbijdrage	Wettelijke taken	Adviezen	Overig	Totaal	7.4 Milieubeheer	8.3 Wonen en Bouwen
Alblasserdam	62.712	1.020.893			1.083.606	302.346	718.547
Binnenmaas	91.279	420.578			511.857	420.578	-
Cromstrijen	40.110	177.378			217.488	177.378	-
Dordrecht	372.146	5.508.112			5.880.258	1.979.957	3.528.155
Giessenlanden	45.749	343.084			388.833	343.084	-
Gorinchem	112.069	440.165			552.234	440.165	-
Hardinxveld-Giessendam	56.017	336.892			392.910	336.892	-
Hendrik Ido Ambacht	93.188	313.619			406.806	313.619	-
Korendijk	34.349	146.357			180.706	146.357	-
Molenwaard	91.561	586.987			678.547	586.987	-
Oud-Beijerland	75.272	235.196			310.468	235.196	-
Papendrecht	101.215	378.440			479.654	378.440	-
Sliedrecht	78.397	393.738			472.135	393.738	-
Strijen	27.535	167.314			194.849	167.314	-
Zwijndrecht	139.219	575.724			714.943	575.724	-
Provincie Zuid-Holland	608.182	5.341.632	613.000	220.000	6.782.814	5.341.632	-
Overig			1.568.242	6.362.970	7.931.212		
TOTAAL	2.029.000	16.386.109	2.181.242	6.582.970	27.179.320		
* betreft totale overige adviestaken							

Bijlage 2 Informatie voor verbonden partijen

In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

a) de naam en de vestigingsplaats;	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, gevestigd te Dordrecht.																																								
b) het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;	De regeling is door de colleges getroffen ter ondersteuning van de 17 regiogemeenten in Zuid-Holland Zuid en van de provincie Zuid-Holland bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.																																								
c) het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;	<p>De stemverhoudingen (het belang) juli 2018 t/m juni 2019 zijn gebaseerd op de omzetverhoudingen 2017 zoals deze blijken bij de jaarrekening. Rekening moet worden gehouden met de uittreding van Leerdam en Zederik en de afname van de omzet per 1 januari 2019 bij de gemeenten Giesenlanden en Molenwaard.</p> <table> <tr> <th></th><th>Stemverhouding 2017 (2016)</th></tr> <tr> <td>Alblasserdam</td><td>5,1% (4,6%)</td></tr> <tr> <td>Binnenmaas</td><td>2,5% (2,4%)</td></tr> <tr> <td>Cromstrijen</td><td>1,1% (1,0%)</td></tr> <tr> <td>Dordrecht</td><td>25,8% (26,3%)</td></tr> <tr> <td>Giessenlanden</td><td>5,1% (4,5%)</td></tr> <tr> <td>Gorinchem</td><td>2,2% (2,4%)</td></tr> <tr> <td>Hardinxveld-Giessendam</td><td>1,7% (1,6%)</td></tr> <tr> <td>Hendrik-Ido-Ambacht</td><td>2,0% (2,1%)</td></tr> <tr> <td>Korendijk</td><td>0,6% (0,9%)</td></tr> <tr> <td>Leerdam</td><td>4,7% (4,8%)</td></tr> <tr> <td>Molenwaard</td><td>2,9% (2,7%)</td></tr> <tr> <td>Oud-Beijerland</td><td>1,5% (1,3%)</td></tr> <tr> <td>Papendrecht</td><td>2,2% (2,3%)</td></tr> <tr> <td>Sliedrecht</td><td>2,2% (2,2%)</td></tr> <tr> <td>Strijen</td><td>1,0% (0,9%)</td></tr> <tr> <td>Zederik</td><td>2,0% (1,7%)</td></tr> <tr> <td>Zwijndrecht</td><td>3,7% (3,2%)</td></tr> <tr> <td>Provincie</td><td>33,7% (34,9%)</td></tr> <tr> <td>TOTAAL</td><td>100,0%</td></tr> </table>		Stemverhouding 2017 (2016)	Alblasserdam	5,1% (4,6%)	Binnenmaas	2,5% (2,4%)	Cromstrijen	1,1% (1,0%)	Dordrecht	25,8% (26,3%)	Giessenlanden	5,1% (4,5%)	Gorinchem	2,2% (2,4%)	Hardinxveld-Giessendam	1,7% (1,6%)	Hendrik-Ido-Ambacht	2,0% (2,1%)	Korendijk	0,6% (0,9%)	Leerdam	4,7% (4,8%)	Molenwaard	2,9% (2,7%)	Oud-Beijerland	1,5% (1,3%)	Papendrecht	2,2% (2,3%)	Sliedrecht	2,2% (2,2%)	Strijen	1,0% (0,9%)	Zederik	2,0% (1,7%)	Zwijndrecht	3,7% (3,2%)	Provincie	33,7% (34,9%)	TOTAAL	100,0%
	Stemverhouding 2017 (2016)																																								
Alblasserdam	5,1% (4,6%)																																								
Binnenmaas	2,5% (2,4%)																																								
Cromstrijen	1,1% (1,0%)																																								
Dordrecht	25,8% (26,3%)																																								
Giessenlanden	5,1% (4,5%)																																								
Gorinchem	2,2% (2,4%)																																								
Hardinxveld-Giessendam	1,7% (1,6%)																																								
Hendrik-Ido-Ambacht	2,0% (2,1%)																																								
Korendijk	0,6% (0,9%)																																								
Leerdam	4,7% (4,8%)																																								
Molenwaard	2,9% (2,7%)																																								
Oud-Beijerland	1,5% (1,3%)																																								
Papendrecht	2,2% (2,3%)																																								
Sliedrecht	2,2% (2,2%)																																								
Strijen	1,0% (0,9%)																																								
Zederik	2,0% (1,7%)																																								
Zwijndrecht	3,7% (3,2%)																																								
Provincie	33,7% (34,9%)																																								
TOTAAL	100,0%																																								

d) de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;	<p><i>Eigen vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar:</p> <p>01/01/2019 € 1.852.000 (<i>exclusief eventuele resultaatbestemming</i>)</p> <p>31/12/2019 € 7.364.000</p> <p><i>Vreemd vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar. OZHZ heeft geen verplichtingen op grond van langlopende leningen:</p> <p>01/01/2019 € 5.000.000 (<i>Geschat vlottend passief</i>)</p> <p>31/12/2019 € 5.000.000 (<i>Geschat vlottend passief</i>)</p>
e) de verwachte omvang van het financiële resultaat van OZHZ in het begrotingsjaar.	Het verwachte resultaat voor begrotingsjaar 2019 bedraagt € 0.

Bestuursnotitie

Datum 22 juni 2018

Onderwerp Zienswijzen begroting 2019

De ontwerpbegroting 2019 van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) is voor 15 april 2018, overeenkomstig de Wet Gemeenschappelijke Regeling, aangeboden aan de vertegenwoordigende organen van de deelnemers voor het geven van een zienswijze. De deelnemers zijn tevens in de gelegenheid gesteld om een reactie te geven op het resultaat uit de jaarstukken 2017 en deze te betrekken bij de zienswijze op de ontwerpbegroting 2019. Verzocht is de zienswijzen voor 10 juni 2018 aan OZHZ toe te zenden.

Deze bestuursnotitie geeft het algemene beeld van de zienswijzen en de reactie van OZHZ.

Overzicht zienswijzen

Van 14 regiogemeenten en de Provincie Zuid-Holland (PZH) zijn (concept) zienswijzen ontvangen. Daarbij zijn inbegrepen de gemeenten die een voorlopige zienswijze hebben aangeleverd, in afwachting van finale besluitvorming door de gemeenteraad en gemeenten die hebben aangegeven geen zienswijze in te dienen. Onderstaand een overzicht van aangeleverde zienswijzen:

Zienswijze	
Provincie Zuid-Holland	X
<i>Regiogemeenten</i>	
Molenwaard	X
Giessenlanden	X
Gorinchem	X
Hardinxveld-Giessendam	X
Leerdam	X
Zederik	X
Binnenmaas	X
Cromstrijen	X
Korendijk	X
Oud Beijerland	X
Strijen	X
Dordrecht	X
Alblasserdam	X
H.I. Ambacht	X
Papendrecht	X
Sliedrecht	X
Zwijndrecht	X

De ingebrachte zienswijzen spitsen zich voornamelijk toe op de volgende onderwerpen:

- (1) Bestemming rekeningresultaat 2017
- (2) Reservevorming GR'n
- (3) Uittreding Leerdam en Zederik
- (4) Nullijn
- (5) Geen zienswijze

(1) Bestemming rekeningresultaat 2017

Strekking zienswijzen

De gemeente Sliedrecht mist een concreet voorstel voor bestemming van een deel van het rekeningresultaat, namelijk *“de wijze waarop OZHZ de gemeente wil ondersteunen bij de opgave van de gemeente op het gebied van duurzaamheid en energietransitie”*.

De gemeente Zwijndrecht steunt in beginsel het vormen van een reserve voor deze thema's, maar wenst dan wel een inhoudelijke en financiële onderbouwing en helderheid over de *“bijdrage die u vanuit de reserveringen specifiek gaat doen in aansluiting op onze energie agenda.”* Een zelfde onderbouwing vraagt de gemeente voor het voorstel voor het vormen van een reserve in het kader van de digitalisering. Ook de gemeente Cromstrijen vraagt een soortgelijke onderbouwing.

De gemeenten Papendrecht en Hendrik-Ido-Ambacht verzoeken het resultaat eerst te restitueren aan de deelnemende gemeenten, waarna de raden een afgewogen oordeel kunnen geven.

De gemeenten Leerdam en Zederik stellen voor het resultaat te bestemmen voor de opvang van de frictiekosten als gevolg van de taakverandering door herindelingen.

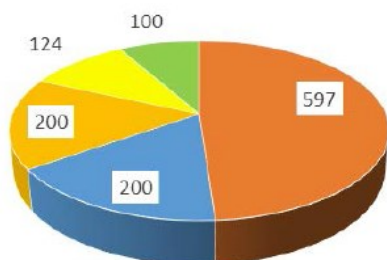
Reactie OZHZ

Het budgetrecht tot bestemming van het rekeningresultaat is belegd bij het algemeen bestuur (AB). Het AB weegt af welke bestemming van het resultaat het meest verantwoord en/of gewenst is.

Het financieel resultaat 2017 van OZHZ bedraagt € 1,021 mln. Uit de jaarstukken 2017 blijkt verder een overschot op het weerstandsvermogen van € 200.000. Het te bestemmen bedrag komt daarmee uit op € 1,221 mln. OZHZ acht het verantwoord het overgrote deel van het rekeningresultaat (€ 797.000) te retourneren aan de eigenaren. Daarmee komt de gerealiseerde efficiency, net als voorgaande jaren, grotendeels ten gunste van de eigenaren. Het overige deel van het rekeningresultaat is nodig ter ondersteuning van de regionale opgave op het gebied van duurzaamheid en energietransitie en komt daarmee rechtstreeks ten goede aan de deelnemers. Ook stelt OZHZ voor middelen te reserveren voor de opgave in de eigen bedrijfsvoering om meer aan te sluiten op de digitalisering van de samenleving.

Voor wat betreft de uittreding van de gemeenten Zederik en Leerdam, bevat de gemeenschappelijke regeling (GR) bepalingen omtrent de verschuldigde frictievergoeding van de uittredende gemeenten. De verschuldigde vergoeding bedraagt minimaal 3 maal de jaaromzet. Het aanwenden van het resultaat 2017 ter dekking van de frictievergoeding is tegenstrijdig aan de bepalingen in de GR. In dat geval zouden alle eigenaren de frictievergoeding betalen.

Samenvattend stelt OZHZ de volgende bestemming voor (bedragen * € 1.000):

Bestemming resultaat 2017

- 1. Resultaatuitkering eigenaren
- 2. Uitkering weerstandsvermogen aan eigenaren
- 3. Duurzaamheid en energietransitie
- 4. Wegvallen subsidie controle energiemaatregelen
- 5. Digitalisering in relatie tot de doorontwikkeling

1. Resultaatuitkering eigenaren (597)

2. Uitkering weerstandsvermogen (200)

Een bedrag van in totaal € 797.000 wordt geretourneerd aan de eigenaren. Dit betreft enerzijds het onverdeelde resultaat en anderzijds de overmaat op het weerstandsvermogen. De verdeling over de eigenaren is conform de omzetverhouding 2017.

3. Duurzaamheid en energietransitie (200)

Gemeenten en Provincie Zuid-Holland staan voor grote opgaven op het gebied van duurzaamheid en energietransitie. De ambities zijn groot. Het AB verwacht van OZHZ een pro actieve bijdrage. Een extra impuls is noodzakelijk om de dienstverlening van OZHZ op het niveau te brengen dat past bij de gezamenlijke ambities en opgaven. Hiertoe zullen pilots worden uitgevoerd, verspreid in de regio. Voorstel is een bedrag van € 200.000 te reserveren voor de impuls vanuit het resultaat 2017.

>> Hieronder, bij ad 3, zijn de beoogde projecten beschreven.

4. Wegvallen subsidie controle energiemaatregelen (124)

Begin 2018 is gebleken dat, in tegenstelling tot eerdere toezeggingen, de subsidie van het Ministerie van Economische Zaken voor controles op energiemaatregelen bij bedrijven is weggefallen. Het betreft een subsidie van € 124.000. De subsidie is noodzakelijk om de door gemeenten en provincie gewenste branche gerichte controles uit te voeren. Voorstel is dit bedrag te reserveren vanuit de bestemming van het rekeningresultaat 2017.

Middels een branche aanpak wordt vanuit de Wet milieubeheer toezicht gehouden bij energierelevante inrichtingen. De regelgeving betreft het nemen van energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder bij inrichtingen met een energiegebruik van meer dan 50.000 kWh elektra of 25.000 m³ gas. De inrichtingen worden per branche benaderd met behulp van erkende

maatregelenlijsten. De komende jaren worden onder andere zorginstellingen, onderwijsinstellingen, de detailhandel, binnensportlocaties, zwembaden, sauna's en kantoren gecontroleerd.

5. Digitalisering in relatie tot doorontwikkeling (100)

OZHZ streeft naar een volledige digitalisering van de werkprocessen. Dit draagt bij aan de maatschappelijke wens tot een snelle en transparante informatievoorziening en een vlottere afdoening van zaken. Op dit moment maakt OZHZ nog niet genoeg gebruik van de technische mogelijkheden die voorhanden zijn. In die zin is er sprake van een achterstand ten opzichte van andere uitvoeringsorganisaties. In 2018 worden daarom versneld verdere stappen gezet om te komen tot een meer volledige informatie gestuurde werkwijze. Dit leidt tot een hogere klantgerichtheid, slimmere en efficiëntere werkmethoden en meer zelfsturing. Voorstel is een bedrag van € 100.000 te reserveren vanuit de bestemming van het rekeningresultaat 2017.

>> Ad 3 Duurzaamheid en energietransitie

De beoogde projecten bij duurzaamheid en energietransitie zijn als volgt.

a. Stimulering energietransitie bij bedrijventerreinen en branches

Een effectieve wijze om bij bedrijven energietransitie te stimuleren is een aanpak waarin een collectief van bedrijven wordt benaderd. Dit kan bij:

- bedrijventerreinen, een gebiedsgerichte aanpak;
- branches, een aanpak gericht op het type bedrijf.

Het doel is om door middel van het organiseren van opstart- en vervolgbijeenkomsten mogelijkheden tot energiebesparing en –opwekking bij bedrijven te identificeren en daarop in te spelen. De projecten worden in samenspraak met opdrachtgevers ingericht, waardoor er grote mate samenhang is met provinciaal en gemeentelijke energiebeleid. In het plan worden ook lokale partijen betrokken. Bedrijven-, branche- en ondernemersverenigingen spelen een belangrijke rol in het informeren en faciliteren van bedrijven, waaronder op het gebied van de energietransitie. Vanuit die rol zijn ze in potentie geschikte partijen om een dergelijk project te etaleren in samenwerking met provincie, gemeenten en OZHZ.

Voor bedrijventerreinen of branches van bedrijven worden informerende en stimulerende start- en vervolgbijeenkomsten georganiseerd. Daarbij worden per project een 10- tot 15-tal energiescans uitgevoerd. De insteek is om bij drie bedrijventerreinen en twee branches (LTO en vervoer) in de regio het product door te ontwikkelen.

b. Case manager bij innovatieve projecten energietransitie

Door adviseurs, inspecteurs en vergunningverleners van OZHZ worden regelmatig kansrijke, innovatieve energieprojecten bij bedrijven gesignaleerd, die in praktijk beperkte navolging krijgen. Vanuit de Omgevingswet verschuift de rol van de regulerende overheid naar een meedenkende overheid (de case manager).

De financiële impuls biedt OZHZ nu de kans om bij een aantal projecten de implementatie van gesignaleerde kansen te begeleiden. Hierbij zou OZHZ, naast adviseur van opdrachtgevers en bedrijfsbegeleider van ondernemers, de rol van kennispartner kunnen invullen met een bemiddelende en verbindende rol met regulerende overheden, ondernemers en onderwijs (triple O).

Het adviseren en begeleiden van dergelijke bedrijven kan zeer divers zijn. Enkele voorbeelden:

- Collectief inkopen van energiescans dan wel het (laten) ontwikkelen van een online tool voor energiescans voor bedrijven;
- Verder stimuleren van het uit (laten) voeren van energiescans;
- Invullen van de energiemonitoringsverplichting in combinatie met het selecteren dan wel (laten) ontwikkelen van een monitoringstool;
- Ontzorgen van bedrijven bij het (laten) realiseren van energiebesparende en –opwekkende maatregelen door kennisvraagbaak en een netwerk van adviseurs, installateurs en financiers.
- Verbinden van energieproducenten met mogelijke afnemers (bedrijven/burgers);
- Mogelijkheden verkennen van het aan (laten) sluiten van grote energieprojecten aan het net (elektra, gas, warmte), waarbij mogelijk geëxperimenteerd kan worden met biogasnetten, warmtenetten en één meter voor collectief bedrijven en/of woningen;
- Verkennen van bruikbare oplossingen om te komen tot opslag van energie (elektriciteit, biogas en/of warmte) dan wel (tijdelijk) in een andere energievorm (zoals waterstof) om te zetten en op te slaan (bijv. waterstof te laten binden tot korrels).

Afhankelijk van de vraag wordt het project op maat ingericht. Het is niet hierbij de bedoeling dat OZHZ gaat concurreren met adviesbureaus. We zoeken juist de samenwerking met adviesbureaus. Bij twee kansrijke projecten wordt deze nieuwe rol als case manager ontwikkeld. Afhankelijk van de vraag wordt het project op maat ingericht.

c   Verbreding integrale advisering (3D-scans, RO)

Er is veel informatie over de diverse ondergrondthema's, deze worden echter nog maar minimaal gebruikt bij herinrichting en ontwikkeling van locaties. OZHZ heeft als doelstelling deze informatie tijdig beschikbaar te geven aan de gemeenten, zodat op basis van alle relevante informatie ruimtelijke keuzes kunnen worden gemaakt. Door hierop met een ontwikkelbudget extra te investeren wordt door het uitvoeren van een drietal ontwikkelprojecten op het gebied van woonlocaties, bedrijfslocaties en openbaar gebied het gebruik van de 3D-scan als een integraal onderdeel van RO- en Bodemadviezen van OZHZ verder als product ontwikkeld.

Naast energie en klimaat kan ook geadviseerd worden op het gebied van Circulaire Economie, Vervoersmanagement en Flora en Fauna (verhogen biodiversiteit in combinatie waterberging). Daarnaast worden uiteraard de reeds bekende thema's vanuit Ruimtelijke inpassing (Geluid, Lucht, Externe Veiligheid, Bodem, etc.) meegenomen.

d.   Intensiveren rol toezicht bij Energieprestatienormering (EPN)

De energieprestatie van een nieuw gebouw geeft aan hoe energiezuinig de woning of het utiliteitsgebouw is. De eisen aan de energieprestatie worden regelmatig aangescherpt. In 2023 moeten kantoren voldoen aan energielabel C.

Bij woningen en utiliteitsgebouwen kan op het gebied van isolatie nog veel resultaat geboekt worden door het intensiveren van toezicht bij Energieprestatienormering. Aangesloten kan worden bij regulier integraal toezicht, energietoezicht of bij Bouw- en woningtoezicht (BWT). Het voorstel is om bij twee gemeenten (één waarvoor OZHZ wel BWT-taken uitvoert en één waarvoor OZHZ dit niet doet). Met dit project worden ook ondernemers gestimuleerd om tijdig aan minimaal de energielabel C verplichting van kantoren te voldoen.

De voorbereidende activiteiten (a t/m d) ten behoeve van bovenstaande, zoals contacten met opdrachtgevers, worden momenteel uitgevoerd, zodat na een formeel akkoord OZHZ voorspoedig met de verdere uitvoering van de kansrijke projecten aan de slag kan.

(2) Reservevorming GR'n

Strekking zienswijzen

De gemeente Hendrik-Ido-Ambacht heeft de voorkeur om het weerstandsvermogen geheel te beleggen bij de deelnemende gemeenten. De gemeente geeft aan dat dit een algemeen aanvaard uitgangspunt is in de regio. De gemeente Papendrecht is geheel tegen het vormen van reserves bij GR-en, inclusief het weerstandsvermogen. Ook de gemeente Zwijndrecht doet een uitdrukkelijk verzoek aan het nieuwe AB om het besluit ten aanzien van het volledig beleggen van het benodigde weerstandsvermogen bij OZHZ opnieuw in overweging te nemen. *Door positieve resultaten terug te geven aan de eigenaren blijft het budgetrecht bij de gemeenteraden*", aldus de betreffende gemeenten.

De gemeente Zwijndrecht benadrukt verder het belang van een goede onderbouwing van de bestemmingsreserves. Op het moment dat de achterliggende oorzaak voor het vormen van een bestemmingsreserve niet meer relevant is, dient de reserve vrij te vallen. De gemeente refereert daarbij aan de reserves waarover geen onttrekking heeft plaatsgevonden in 2017.

Reactie OZHZ

De afgelopen jaar in november regionaal vastgestelde kaderstelling geeft ruimte voor het vormen van bestemmingsreserves. OZHZ onderschrijft het standpunt dat een bestemmingsreserve komt vrij te vallen als de onderliggende grond voor het vormen van de reserve komt te vervallen. Voor de onderbouwing van de bestemmingsreserves wordt verwezen naar de jaarstukken 2017. Overigens wordt in de eerste bestuursrapportage 2018 een voorstel gedaan om € 180.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserves doorontwikkeling, materieel budget PZH, ziekteverzuim en uitvoeringstaken OZHZ.

Volgens de regionale kaders is het weerstandsvermogen ondergebracht bij de GR'n en genormeerd op 1%. Het AB OZHZ heeft de regionale kaderstelling vastgesteld, met uitzondering van de normering van het weerstandsvermogen. Reden ligt in het specifieke bedrijfsmodel van OZHZ. De begroting van OZHZ kent een grote mate van flexibiliteit. Een deel van de omzet (offertetaken) is flexibel. Daarnaast hebben alle deelnemers de mogelijkheid om 8% te bezuinigen in een periode van 4 jaar, zonder dat hier een frictievergoeding tegenover staat. Daarnaast geldt voor vrijwel alle activiteiten (meer dan 90% van de omzet) dat de opdrachtgever pas betaalt als het werk is uitgevoerd.

Het AB heeft daarom besloten dat het benodigde weerstandsvermogen wordt bepaald op grond van een gekwantificeerde risico-inschatting. Met een eigen weerstandsvermogen wordt voorkomen dat bij onvoorziene tegenvallers direct een bijdrage moet worden gevraagd aan de eigenaren. OZHZ heeft dan een maximale incentive om tegenvallers binnen de eigen begroting op te vangen. Ook is er een beter totaaloverzicht van de verhouding tussen reserve en risico's. Uiteraard is het niet de bedoeling dat het weerstandsvermogen een algemene spaarpot wordt. OZHZ heeft in de begroting de bedrijfsrisico's geïnventariseerd en gekwantificeerd, beheersmaatregelen benoemd en een financiële vertaling gemaakt van de restrisico's. Op het moment dat het weerstandsvermogen van voldoende niveau is, zal een positief rekeningresultaat terugvloeien naar de eigenaren, tenzij het AB, op grond van

artikel 26 van de gemeenschappelijke regeling, tot een andere bestemming besluit. OZHZ ziet geen aanleiding om dit recent aangescherpte beleid op dit moment te heroverwegen.

(3) Uittreding Leerdam en Zederik

Strekking zienswijzen

De gemeenten Sliedrecht en Zwijndrecht wijzen op de exogene majeure ontwikkelingen met financiële consequenties voor OZHZ zoals de uittreding uit de GR door de gemeenten Leerdam en Zederik, het terugnemen van bouwtaken door de gemeente Giessenlanden en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. *"Wij zijn van mening dat de overgebleven deelnemende gemeenten niet met de financiële effecten van deze ontwikkelingen geconfronteerd mogen worden. Wij gaan ervan uit dat u zich tot het uiterste inspannt .."*

De gemeenten Zederik en Leerdam zijn daarentegen van mening dat de ontstane frictiekosten vergoed zullen worden door de uittredende en terugnemende gemeenten. Op grond van de Wet Arhi (art.41) gaan deze gemeenten niet uit van een frictievergoeding op grond van de bepalingen van de GR. *"Bij het bepalen van de frictie zullen alleen de werkelijke kosten in aanmerking worden genomen, waarbij wij er tevens vanuit gaan dat de OZHZ deze kosten zo laag mogelijk houdt."*

De gemeenten Molenwaard en Giessenlanden achten het van belang dat er spoedig zicht is op de consequenties van de uittreding van Zederik en Leerdam. Mede gezien deze ontwikkeling ondersteunen de gemeenten van harte de noodzaak tot een strategische heroriëntatie op de rol en positie van de Omgevingsdienst.

Reactie OZHZ

De financiële risico's met betrekking tot de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen zijn gekwantificeerd in de paragraaf weerstandsvermogen.

Wat de uittreding van de gemeenten Zederik en Leerdam betreft bevat de gemeenschappelijke regeling van OZHZ bepalingen omtrent de verschuldigde frictievergoeding van de uittredende gemeenten (minimaal 3 maal de jaaromzet). Voor het terugnemen van de bouwtaken door de nieuwe gemeente Molenlanden gelden de bepalingen van de bijdrageverordening OZHZ. Ook hier wordt uitgegaan van een frictievergoeding van 300% bij bezuinigingen hoger dan het bedrag dat gemeenten jaarlijks frictieloos kunnen bezuinigen (2,5%). De frictievergoeding wordt gebruikt als dekking voor de frictiekosten.

Conform de gemeenschappelijke regeling (artikel 33) en de bijdrageverordening (artikel 5) leidt het geheel (Leerdam en Zederik) of het gedeeltelijk (Giessenlanden) terughalen van taken dus tot het betalen van een frictievergoeding.

Artikel 33, tweede lid, van de GR stelt: *"De verschuldigde schadeloosstelling bedraagt ten minste drie maal de jaaromzet van de betreffende deelnemer in het jaar waarin het besluit tot uittreding door de deelnemer wordt genomen. In bijzondere omstandigheden kan het algemeen bestuur een andere schadeloosstelling vaststellen."*

Artikel 5, eerste lid onder i, van de bijdrageverordening stelt: *"Indien de deelnemer het volume structureel wil verlagen buiten de in de vorige leden gestelde kaders is de deelnemer eenmalig een*

bedrag verschuldigd van 3 (drie) maal het te verlagen bedrag, exclusief bijbehorende belasting toegevoegde waarde, tenzij de structurele aanpassing het gevolg is van ontwikkelingen in de nationale en Europese wetgeving en regelgeving of indien sprake is van een collectieve door het algemeen bestuur vastgestelde verlaging van het volume. Indien sprake is van een collectieve door het algemeen bestuur vastgestelde verlaging van het volume, dan brengt de Omgevingsdienst in beeld wat het effect is op het uitvoeringsniveau en de meerjarenbegroting (inclusief het terugverdienen van de aanloopkosten en de opbouw van het weerstandsvermogen) en wat de reële frictiekosten zijn. Hiertoe wordt alsdan een financieel dekkingvoorstel voorgelegd aan het algemeen bestuur".

In het AB hebben Leerdam en Zederik meerdere malen gemeld van mening te zijn dat artikel 33 van de GR in deze niet van toepassing zou zijn. Dit vanwege de Wet algemene regels herindeling gemeenten (hierna: Wet arhi). Hierover heeft OZHZ nogmaals advies ingewonnen bij advocatenkantoor Pels Rijcken. De conclusie van Pels Rijcken is dat de bepalingen uit de GR, en ook die van de bijdrageverordening, onverkort van toepassing blijven. Pels Rijcken stelt daarnaast dat de frictievergoeding qua omvang als redelijk en billijk te beschouwen is, gegeven de jurisprudentie op dit punt. Wel is het mogelijk dat de uittredende gemeenten met instemming van het algemeen bestuur een voorziening treffen (artikel 41, vierde lid, Wet arhi) die afwijkt van wat in de GR is vastgelegd (in dat kader zijn GR en Wet arhi beide van toepassing zonder dat er discrepantie ontstaat).

Feitelijk komt het erop neer dat de deelnemers overeen kunnen komen om af te wijken van wat in de GR is overeengekomen. In dat kader staat OZHZ positief tegenover het beperken van de frictievergoeding door medewerkers de kans te bieden om over te gaan naar de uittredende gemeenten. Dit kan, indien partijen hierover overeenstemming bereiken, worden beschouwd als een bijzondere omstandigheid, die matiging van het frictiebedrag rechtvaardigt (artikel 33, tweede lid, GR). Het staat OZHZ en zijn medewerkers vrij hierin een eigen afweging te maken. OZHZ kan derhalve besluiten geen personeel over te dragen, ook als de uittredende gemeente daar om vraagt. De bijzondere omstandigheid doet zich in dat geval niet voor.

De bepalingen in de GR zijn en blijven derhalve de basis voor het berekenen van de frictievergoeding. OZHZ is met de desbetreffende gemeenten in gesprek over de uittreding en de bijbehorende frictievergoeding. De gemeenten kunnen de frictievergoeding beperken door structureel nieuwe taken bij OZHZ te beleggen (dit is alleen van toepassing op de gemeente Molenlanden), of door medewerkers over te nemen.

(4) Nullijn

Strekking zienswijzen

PZH hanteert als uitgangspunt voor deze coalitieperiode dat bij alle omgevingsdiensten de nullijn wordt gevolgd. Dit betekent dat de provinciale financiële bijdrage en het uurtarief 2019 niet mogen toenemen door bijvoorbeeld indexering. In de voorliggende conceptbegroting 2019 van de OZHZ is de provinciale nullijn gevolgd voor de provinciale bijdrage 2019. Op basis van de Septembercirculaire 2018 zal door OZHZ worden beoordeeld welke omvang een mogelijke indexatie van het uurtarief zal hebben.

De gemeente Sliedrecht *hecht in dit verband veel waarde aan een effectieve aansturing van de organisatie. "Daarom vragen wij uw aandacht om scherp te letten op de ontwikkeling van overheadkosten. Graag ontvangen wij een terugkoppeling van de maatregelen die u neemt om deze kosten te beperken."*

Reactie OZHZ

Bij de richtlijnen van de Begroting 2019 heeft het algemeen bestuur besloten om vooralsnog de nullijn te hanteren. Finale besluitvorming over de indexering 2019 vindt plaats bij de begrotingsrichtlijnen 2020, op grond van de septembercirculaire 2018.

OZHZ heeft de afgelopen jaren bezuinigingen gerealiseerd van circa 25%. Doordat OZHZ werkt met eenduidige uitvoeringskaders (RUN, Nota VTH en Geïntegreerd toezicht), hebben opdrachtgevers de mogelijkheid om lokaal te herprioriteren binnen de jaarprogramma's. De meeste opdrachtgevers hebben die mogelijkheid ook benut. Processen, zoals de wachtdienst, zijn verder gestroomlijnd.

Ook heeft OZHZ diverse efficiencyverbeteringen gerealiseerd door versobering van regelingen, de invoering van de marktplaats bij de inhuur van flexibele schil, de herhuisvesting, het geïntegreerde financiële systeem en de uitstroom van wat duurder personeel. Daarmee zijn niet alleen besparingen gerealiseerd, maar zijn ook autonome kostenstijgingen, zoals de CAO en de ICT dienstverlening, opgevangen binnen de eigen exploitatie. Tegelijkertijd heeft OZHZ een adequaat niveau van weerstandsvermogen opgebouwd, overeenkomstig de destijds bij de oprichting van OZHZ gemaakte afspraken.

Tegen deze achtergrond en de opgaven waar OZHZ voor staat vanuit de externe en interne omgeving (Private kwaliteitsborging in de bouw, de uittreding van Leerdam en Zederik, de Omgevingswet en de doorontwikkeling) is het niet reëel te veronderstellen dat OZHZ in 2019 wederom de nullijn kan realiseren, zonder dat dit gevolgen heeft voor de inhoud van de taakuitvoering.

Het beleid ten aanzien van de overhead is weergegeven in de bestuurlijk vastgestelde Nota Bedrijfsvoering. Het aandeel overhead (ondersteuning en management) is in het Bedrijfsplan begrensd op 27,3% van de totale formatie. In de begroting zijn kritische prestatie-indicatoren opgenomen met betrekking tot de productiviteit, flexibele capaciteit, personele overhead en het ziekteverzuim. Hierover wordt viermaandelijks gerapporteerd in de bestuursrapportages en de jaarstukken. Ook de uurtarieven die OZHZ in rekening brengt worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur.

(5) Geen zienswijzen

Strekking zienswijzen

De gemeenten Alblasterdam, Dordrecht, Korendijk, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Binnenmaas, Oud-Beijerland en Strijen hebben aangegeven geen aanleiding te zien voor het indienen van een inhoudelijke zienswijze.